

Taxa postálá
plátitá in num
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhivát-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
bánati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Be.
Ara 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Adminisztrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editura. Registrul publicatiunilor
perioadice No. 43. Dos. 889. 1933.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, szeptember 12.
1939—5699. Elul 27.
XXII. évfolyam, 206. szám.

Francia tábornok veszi át a lengyel ellenállás irányítását

A nyugati hadszíntéren fokozódik a német ellenállás. Hároméves háborúra készül Anglia. Angol és francia válasz Göring beszédére
Ma hozza meg nagyfontosságú döntését a török nemzetgyűlés

PÁRIZS, szeptember 11. Hétfőn délután Lengyelország párizsi nagykövete közölte, hogy Varsót nem foglalták el a német csapatok és hogy a főváros még mindig a lengyelek birtokában van.

A nagykövetség egyik tisztviselője ki jelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a nagykövetségnek hétfőn délelőtt nem volt közvetlen kapcsolata Varsóval.

Öldöklő harcok Varsó uccáin

BERLIN, szeptember 11. (Dunaposta.) A DNB jelenti: „A német hadosztályok Varsótól északra, a lengyel főváros közelében megvetették lábukat. Varsó körül a lengyelek páncélos-csapatokat és egyéb akadályokat állítottak fel.”

Ugyanakkor egy másik német hadijelentés a következőket mondja:

„Az előőrsök után a német csapatok is bevonultak Varsóba, de a lengyel főváros lakossága az ott levő katonai helyőrséggel együtt, heves ellenállást tanúsít. Az utcákat eltorlaszolták és a főbb vonalakon lö-

vészárkokat ástak, ahonnan heves golyózáport zúdítottak a bevonuló német csapatokra. A német páncélosok bevonulása után a német hadvezetőség felhívást intézett Varsó lakosságához, amelyben kijelenti, hogy ha a polgárság továbbra is támadó magatartást fog tanúsítani a lakosság jogellenesen felveszi a küzdelmet a német reguláris csapatokkal, akkor Varsót a német hadvezetőség nem tekinti többé várossnak, hanem hadászati gócpontnak s mint ilyen, kímélet nélkül ágyútűz alá veszi s bombázni fogja.

Visszaverték Varsónál a német különítményeket

VARSÓ, szeptember 11. (Rador.) PAT: Vasárnap este fél 12 órakor a varsói rádió-

állomás közölte, hogy a főváros környékén visszaverték a német különítményeket.

Ellentámadásba mentek át a lengyelek

LUBLIN, szeptember 11. (Rador.) Mint a Havas távirati iroda jelenti, két nap óta elkezdődött harcok folynak a Visztula és a Bug folyók mentén húzódó frontszakaszokon. A lengyel csapatok heves ellentámadásba mentek át Nowydzor és Serceck körzetében. A lengyelek részére a jelentés szerint kedvező alkalom kínálkozik, hogy a visszavonuló csapatokat egyesítsék és hevesen megütközték az új védelmi vonalba, eredményes ellenállást fejtsenek ki a túlnyomó erő ellen. Az új lengyel védelmi vonalat Varsótól északra és délre a természeti adottságok is támogatják. A védelmi vonal másik szöge a keletporoszországi határvonalról a szlovákiai frontvonalig terjed. A lengyel hadoszlopok ebben a határvonalon, kissé tompaszögű vonalba sorakoztak fel, teljes egészében elzárva a német csapatok előnyomulásának útját. A védelmi vonal szögének az élet a Visztula és a Bug folyók egybefolyása képezi. Északkeletre ezen a védelmi vonalon található az úgynevezett „Vörös erdő” tömör hegyesség, a bialystoki erdő és a Bieborza folyó, majd Modin, Bug és a Visztula folyók egybefolyásánál. Innen a védelmi vonal további részét a Nerev folyó medré alkotja.

lengyel parancsnokság hatásosan használhatja fel a rendelkezésére álló ezer tankot.

Lodz elfoglalását jelentik a németek

Berlin, szeptember 11. (Rador.) A német nagyvezérkar a következő hadijelentést tette közzé: A német haderők tovább folytatják a megvert lengyel seregek üldözését a Visztula felső folyásán. Sandomire és Kutow között német motoros osztagok nagy eredményeket értek el. A lengyel hadsereg megkezdte visszavonulását a Put nov és Sohaweiz irányában a Visztulán délre. Ezen a részen a lengyel hadsereg hősiessé küzd. Loruza környékén nagyarányú harcok folynak. A német léghaderő bombázta a Varsó felé vezető országutat, ugyancsak bombázta a vasutat és a katonai erődítményeket is. Lublin bombázása alkalmával a német léghaderő lelőtt hat lengyel repülőgépet és nyolcat súlyosan megsebesített.

Berlin, szeptember 11. (Rador.) A DNB azt a jelentést közli, hogy a német csapatok szombaton elfoglalták Lodz városát. A német hadvezetőség jelentése szerint a korridor területén a hadműveleteket befejeztéknek lehet tekinteni.

Hitler elrepült a varsói front fölött

Berlin, szeptember 11. (A DNB ügynökség jelentése.) Hitler főhadiszállásáról a következő jelentést közlik: „Miután a danzigi folyosó környékén a hadműveletek befejeztéknek tekinthetők, Hitler vezér és kancellár a sziléziai csapatokhoz ment. Kielce és Radom vidékén elrepült a csapatok felett, ahol a német haderő több lengyel hadosztályt bekerített. Innen Varsó felé repült, ahol a város környékén a lengyel haderő elkezdett áttörési kísérlete

a németek ellentámadásán megheiusult. A vezér tegnap késő délután erről a pontról repülőgépen visszatért főhadiszállására. A német csapatok mindenfelé igen sok foglyot ejtettek. Kielceben minden fogolytábor tulzsfolt. Csupán Radom vidékén 24 ezer lengyel foglyot őriznek. A 3., 7. és 19-ik lengyel hadosztály parancsnokait elfogták. Az elmúlt hét alatt a német hadsereg akkora területet foglalt el, melynek leküzdésére a világháboruban egy évre volt szüksége.

Berlin, szeptember 11. (Rador.) DNB: Gdynia bekerítése folyamatban van. A német csapatok elfoglalták Neutstadt és Putzig helyiségeket.

Lembergbe költözött a lengyel kormány

Berlin, szeptember 11. (Rador.) A DNB német távirati iroda jelentése szerint a lengyel kormány székhelyét Lublinból Lembergbe tette át.

London, szeptember 11. (Rador.) A tájékoztató minisztérium közlése szerint Beck külügyminiszter eltávozott Varsóból. A külföldi diplomáciai képviselők között Anglia nagykövete is elhagyta a lengyel fővárost.

Wlino, szeptember 11. (Rador.) DNB: Lublinból jelentik, hogy a diplomáciai kar többsége úgy határozott, hogy Kremenetzbe utazik.

A 10. számú lengyel hadijelentés Varsó, szeptember 11. (Rador.) Havas: A lengyel vezérkar 10-es számú közleménye így szól: „A német repülőek egész nap folytatták bombázó tevékenységüket. Harcok folynak az Ostrowia-Mazwiekie vidéken és a Bug folyó vonalán. Az ellenséget visszazoritottuk Varsó környékén. A Visztulától nyugatra ellenséges páncélos alakulatok tevékenysége volt észlelhető. Délre a harcok a San folyó vonalától nyugatra folynak.”

Berlin, szeptember 11. (Rador.) DNB: A lengyel vonalak mögött egy német bombavető repülőgépet leszállásra kényszerítettek. Egy másik német repülőgép segítségére ment és miután elpusztította a gépet, annak legénységét felvette. A gép azután rendben visszatért kiinduló helyére.

A német katonák nem tudnak az angol-francia hadijelentésről

Varsó, szeptember 11. (Rador.) Havas: A Varsó körül foglyul ejtett németek semmit sem tudnak arról, hogy hadállapot áll fenn Franciaország és Anglia másrészt pedig Németország között.

Káunas, szeptember 11. (Rador.) Egy német felderítő repülőgép litván területen szállt le Jurkabas közelében. A gépben egy főhadnagy és egy hadnagy ültek. Mindkettőjüket internálótáborba szállították. A gépet elfoglalták a katonai hatóságok.

Tízezer halottjuk van a németeknek

Brüsszel, szeptember 11. (Rador.) Megbízható forrásból származó értesülések szerint a poseni lengyel csapatok sietve vonulnak vissza az átkaroló mozdulat elől, amelyet az északra és délnyugatról támadó német hadsereg hajt végre. Lengyel forrásból származó értesülések szerint a németek eddig legalább tízezer halottat veszítettek. Bidgoszban számos lengyel hazafit kivégeztek a német katonák. Ez az intézkedés általános felháborodást keltett. Rámutatnak arra, hogy a Westerplatte-i lengyel garnizon egyszer sem tűzelt Danzig városára, holott módjukban állt volna.

Budapest, szeptember 11. A magyar lapok a lengyel ellenállást méltatják. A Nemzetőr így ír: „Még távol vagyunk a német-lengyel dráma utolsó felvonásától. A lengyelek multbani követett taktikájukat használják fel.”

A Times cikke a keleti frontról

London, szeptember 11. (Rador.) A Times katonai tudósítója Lengyelország katonai helyzetét tanulmányozza és kiemeli, milyen szerepet játszott a német légi haderő a szárazföldi csapatok támogatásában. A lap rámutat arra, hogy nemcsak a lengyel közlekedési gócpontokat és vonalakat bombázzák, de a német repülőik teljes biztonságban támadnak is. Másrészt a német hadsereg igen jó repülőinek támogatásával olyan csapatmozdulatokat végezhet, amelyek oldaltámadásokat, sőt a front hátbatámadását is jelenthetik komoly kockázat nélkül. Emellett a gyengébb haderő csapatainak ellentámadásait még a támadás megtörténte előtt le tudják szerelni. A cikkíró elismeri, hogy a lengyel katona a nagy és bátor katonai nemzet hagyományainak megfelelően harcol. Kiemeli, hogy a német hadseregnek nehézségei vannak főleg a gyors előnyomulás következtében. A németeknek ki kell javítaniuk a visszavonuló lengyel csapatok által tönkretett hidakat és alagutakat.

A francia-német arcvonalat illetően a lap azt a véleményét juttatja kifejezésre, hogy a nyugati fronton nyilvánvalóan erős nyomást gyakorolnak a franciák, ami egyre fokozódik. Az olvasók nem számíthatnak pillanatnyilag túl jelentős eredményekre. A lap nem tartja lehetőtlenné, hogy a front megállapodjon, ahogyan Spanyolországban is történt a polgárháború folyamán, már amennyiben a lengyel csapatoknak sikerült néhány napon át ellentámlniok a német előnyomulásnak.

Racinszki gróf a lengyel ellenállásról

London, szeptember 11. (Rador.) Röviden beszámoltunk már arról a beszédéről, amelyet Racinszki gróf, Lengyelország londoni nagykövete mondott szombaton este angol nyelven a londoni rádióban. „Lengyelország hú marad hagyományaihoz, szövetségeseihez, bármi is történjék és bárhogyan alakulna a hadi szerencse, — mondotta a követ. A szeptember elseje óta területben és gazdasági erőforrásokban szenvedett veszteségeink kétségtelenül nagyok, ellenállásunk azonban nem tört meg. Behívtuk tartalékosainkat. A csapatok új állásokat foglalnak el, a lapok pedig tovább folynak. Lengyelország új harcot nyitott meg az ukjori európai történelemben, mert az első nemzet volt, amely szembe mert szállni Hitlerrel és fegyverrel állott ellentámadásainak. Ez a bátor fellépés, amely már eddig is a lengyel nemzet számos fiának életébe, néhány tartományának és városának elpusztulásába került, — ugyanakkor nagy szolgálatot is jelentett a világ összes szabad nemzeti számára. Ez a merész fellépés ugyanis jeladás volt a világ összes szabad nemzeti számára, hogy egyesüljenek és harcoljanak egy rendszer ellen, amely abszolútaságot jelent a német nép számára és ugyanezért az összes nemzetek számára, amelyek a náci-hatalom hatókörében élnek. A történelem bebizonyította, hogy olyan nemzetet, mint Lengyelország, nem lehet sem elpusztítani, sem állandóan elnyomni. Valamennyien el vagyunk határozva arra, hogy folytatjuk a háborút a végső-
kig, a teljes és döntő győzelemig. Lengyelország most a német erő teljes sulyát viseli, de nem lesz addig nyugta, amíg az összes európai nemzetek és közöttük az ő szabadsága is nem lesz biztosítva idegen előzölés-
sel, vagy uralommal szemben.”
(Folytatása az 5-ik oldalon).

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Palesztina

A Fehér Könyvet túlhaladták az események

A német-lengyel háboru kitérése óta történt események gyökeres változást hoztak Palesztina politikai helyzetében is. Az angol haderők legnagyobb részének Palesztinából való kivonása és Egyiptomba való összpontosítása, magával hozta a zsidó véderő előtérbe nyomulását Palesztinában. A cionista kongresszus bezárása óta Londonban és Jeruzsálemben állandó tárgyalások folynak az angol kormány és a zsidó vezetők között, amelyek főleg az országvédelem kérdésével állanak összefüggésben. A Hagana kötelékében álló 22 ezer főnyi zsidó véderő vette át a rendfenntartás és biztonság-védelem legfontosabb funkcióit Palesztinában. Ugyanakkor az angol katonai hatóságok jóváhagyásával megkezdődött a százezres zsidó önkéntes regisztrálása.

Palesztinai és londoni körökben egyaránt kiemelik hogy Chamberlain egyik legutóbbi rádióbeszédében, amidőn a dominiumok csatlakozásának és szolidaritásának jelentőségét méltatta, meleg szavakban mondott köszönetet a nyilvánosság előtt dr. Weizmann Chaimnak azért a „nagyszériú magatartásért, amelyről a cionizmus e kritikus órában tett tanúságot.”

Egyöntetű jelentések szerint az utóbbi napokban az összes menekült-hajók, amelyek Palesztina partjai felé közeledtek, mind kikötöttek és utasaik partraszállottak. A lapok megállapítják, hogy a Fehér Könyvben bejelentett agrártörvény, amely főleg a zsidó földvásárlási jog megrövidítését célozta volna, mind a mai napig nem jelent meg és előreláthatólag nem is fog megjelenni. Megállapítják továbbá, hogy a Fehér Könyv óta létesített 13 új kolóniát, amelyek „illegálisoknak” számítottak, fegyverrel látta el a kormány.

Az arab fronton is jelentős változások történtek. Az arab államok, amelyek hűségüket és szolidaritásukat nyilvánítták Anglia iránt, legnagyobb erőfeszítéseiket arra irányítják, hogy saját biztonságukról gondoskodjanak és haderejüknek angol csapatokkal való megerősítését kérik. Az iraki és egyiptomi kormány többszörösen felszólította a muftit, hogy szüntesse be a palesztinai arab terrort és magában a mufti táborában is egyre többen képviselik ezt az álláspontot. A mufti azonban kétségbeesett erőfeszítéseket tesz eddigi politikájának fenntartásáért. A terror-ellenes arab front jelentősen megerősödött Palesztinában és az utóbbi napokban több helyen került sor nyílt harcra az arab falvak lakossága és a terrorbandák között, viszont azokat a falvakat, amelyek terrorista tákat, vagy terrorista fegyvereket, rejtőhelyeket, sulykos bűntettekben részesíti a „titkos szolgálat”. Jochanan zsidó kolónia közelében bomba robbant a napokban és a nyomok egy szomszédos arab faluhoz vezettek, a tetteseket azonban nem sikerült előkeríteni. Aznap éjszaka „ismeretlen” látogatók jelentek meg a faluban és felszólították a mufti és családját, hogy hagyja el a házat, amelyet azután levegőbe röpítették. A muftiakkal közölték, hogy hasonló bűntettek várnak a falura, valahányszor bűnös nyomok fognak a faluhoz vezetni. Több hasonló eset fordult elő az utóbbi időben az ország különböző pontjain.

A jisiv vezető körök behatóan foglalkoztatja a zsidó lakosság ellátásának kérdése. A Jewish Agencyhez megnyugtató jelentések érkeztek az ország minden részéből. 1939. első felében ugyanis jóval nagyobb volt a nyersanyagok és szűkségi cikkek importja, mint az előző évben. A buzaimport például 255 százalékkal, az állat-import 162 százalékkal és a husz-konzervek importja 93 százalékkal emelkedett. Ugyanakkor a palesztinai termés is igen kedvező volt ebben az évben. A Jewish Agency nyersanyag-árak létesítésén fáradozik és ebben a tekintetben állandó kapcsolatot tart fenn a kormánnyal. Az Agency közli, hogy a lefolytatott vizsgálatok alapján nincs ok semmilyen aggodalomra a jisiv élelmezése és ellátása tekintetében és felhívja a közfigyelmet arra, hogy az árak emelkedése nem indokolt. Intézkedések történtek a drágulás megakadályozására.

Mose Shertok, a Jewish Agency politikai osztályának vezetője, aki Genéből Londonba utazott, visszatért az országba.

CIONISTA POLITIKAI BIZOTTSÁG ALAKULT NEWYORKBAN. A cionista exekutívé elhatározta Genfben tartott legutolsó ülésén, hogy newyorki székhellyel amerikai bizottságot nevez ki, amelyet felhatalmaz az exekutívé képviselőire az Egyesült Államokban. A bizottság tagjai: dr. Stephen Wise, dr. Solomon Goldmann és Louis Lipski. A

bizottságot kiegészítik még a munkaspárt és a Hadassza egy-egy megbízottjával.

SZABADLABRA HELYEZTEK A RIM HAJÓ 329 UTASÁT ÉS BEENGEDTEK A FROSSULA HAJÓ 320 MENEKÜLTJÉT. A Rim hajó 329 zsidó utasát, akik illegálisan szálltak partra Palesztinában és akiket megérkezésük után Haifában internáltak, szabadlabrára helyezték a hatóságok.

Egyidejű jelentés szerint a Frossula hajó 320 utasát, akik között 150 volt csehszlovákiai zsidó katonatiszt is van és akik július 19-ikén érkeztek Beiruthba, ahol internálták őket, Palesztinába érkeztek. Ezeket a menekülteket a sarafendi koncentrációs táborba szállították, de rövidesen azt is elhagyhatják.

Franciaország

A ZSIDÓ BEVÁNDORLÓK TÖMEGÉSEN JELENTKEZNEK A FRANCIA HADSEREGBEN. A francia mozgósítás napján a volt zsidó frontarcosok szövetsége több, mint 300 zsidó önkéntest jelentett be katonai szolgálatra, a francia hadseregnek. Számos volt zsidó frontarcos, aki az 1914-1918-as világháborúban is a francia fronton harcolt, újból jelentkezett frontszolgálatra. A legidősebb zsidó önkéntes 63 éves. Amikor magas korára való hivatkozással el akarták utasítani jelentkezését, a passzív védekezéshez kért beosztást.

Tuniszban is tömegesen jelentkeznek a zsidók az önkéntes katonai szolgálatra. A kormány-hivatalok előtt ezrével állnak a zsidó jelentkezők.

A volt zsidó frontarcosok és önkéntesek szövetsége külön iródat állított fel, ahol összeírják a zsidó önkéntes jelentkezőket. A franciaországi zsidó egyesületek szövetsége, amely a bevándorolt zsidók szervezeteit foglalja magában, csatlakozott a volt zsidó frontarcosok és önkéntesek egyesített bizottságához. A szövetség felhívást intézett a bevándorolt zsidókhoz, hogy jelentkezzenek a zsidó frontarcosok irodájában katonai szolgálatra.

Anglia

AZ ANGLIAI BEVÁNDOROLT ZSIDÓK IS ÖNKÉNTESEN SZOLGÁLTATBA ÁLLANAK. Az angliai zsidó menekültügyi szervezetek állandó kapcsolatot tartanak fenn a hadügy-minisztériummal, a munkaügyi és a belügy-minisztériummal, a menekülteknek a különböző katonai szolgálatokba való elosztása ügyében. A menekülteket koruk és képesséjük szerint osztják be.

A „Great and the East” című lap méltatja a zsidók magatartását és emlékeztet Weizmann Chaim azon genfi kijelentésére, amelyben rámutatott arra, hogy a zsidók, tekintet nélkül az angol mandatórius hatalom iránti jogos panaszaikra, a jelenlegi válságban rendületlenül Anglia mögött állanak. Ez az ígérlet — írja a lap — óriási visszhangot keltett Palesztinában, ahol a Jewish Agency és a többi zsidó testület vezetői kijelentették, hogy tekintet nélkül a Fehér Könyv elvetésére, Anglia mellé szegődnek. Ha azt mondjuk, hogy a zsidóktól nem is vártunk más magatartást, ugye ez csak a legmagasabb komplementumot fejezi ki a zsidó nép iránt.

Németország

MUNKAKÉPES ZSIDÓK NEM HAGYHATJÁK EL A BIRODALMAT. A nemzetközi menekültügyi bizottság, amelynek van Zeeland volt belga miniszterelnök az elnöke, azon fáradozik, hogy egyezményt kössön a német kormánnyal a németországi zsidóknak semleges országokba való átköltetésére.

Ezzel szemben az utóbbi napokban változás állott be a nemzeti szocialista hatóságok magatartásában a zsidók kivándorlását illetően. Míg ezelőtt a hatóságok nem gördítettek akadályt a kivándorolni akaró zsidók útjába, ha azok késznek mutatkoztak visszahagyni vagyonukat, vagy legalább is annak nagyrészét a Göring-terv javára, most csak a zsidó nőknek és előrehaladott korban lévő férfiaknak engedik meg a semleges országokba való kivándorlást. A fiatalokat és a középkorú férfiakat visszatartják, hogy felhasználják őket a munkaszolgálatban. Egyes zsidókat, akik kivándorlási engedélyük birtokában voltak, a határról küldték vissza és a munkaszolgálatra parancsolták őket. A berlini és bécsi pályaudvarokra a kivándorló csoportokban csak síró asszonyok és gyermekek láthatók, akiknek férjeiket, illetve

apáikat és fiaikat a munkatáborba kényszerítették.

Ugyanakkor egyre brutálisabb bánásmódban részesítik a német hatóságok a zsidó kivándorlókat. Ez is egyik jele a Németországban uralkodó általános idegességnek, amely a legkisebb ellenállás vonalán mutatkozik. Ezért egyre fokozódik az aggodalom a németországi zsidók sorsáért.

Londoni lapok közlik, hogy a londoni német követség tisztviselői mielőtt eltávoztak volna, a német zsidóknak is azt a tanácsot adták, hogy a nemzsidókkal együtt az első vonattal térjenek vissza Németországba. Az egyik tisztviselő a következőket mondotta: „Minden német polgárnak azt tanácsoljuk, hogy térjen haza. Végére a zsidók is német polgárok még és Németországban sok zsidó él.”

Oroszország

A MAMLOCK-FILM LETILTASA. A legfőbb orosz film-hatóságok betiltották a „Professzor Mamlock” („A sárga folt”) című film bemutatását, amely éveken át a legnagyobb sikerrel futott az összes oroszországi mozikban és különböző európai és amerikai országokban is. A film a faj-örület és nem utolsó sorban a náci-antiszemitizmus megbélyegzése. Dokumentáris hűséggel mu-

tatja be a faji barbárság durva kihatását a német emberre és egy nagyteljeségű zsidó intellektuál, Mamlock professzor, a híres sebész családjának rettenetes tragédiáját tárja fel. Mamlock egy híres kórház vezetője volt, a háborúban többször kapott kitüntetést, nagy érdemeket szerzett az orvosi tudomány terén, a hitlerizmus uralomra jutása után azonban saját árja alárendeltjeinek szidalmait, sértegetéseit és bántalmazásait kell elviselnie. Kabátjára rávarrják a sárga foltot, mellére akasztanak egy táblát „zsidó” felírással és így kísérik át a kórház összes terméin és a város utcáin. Feleségét és gyermekeit ugyancsak sanyargatják és teljesen tönkremennek. Maga Mamlock egy óvatlan pillanatban öngyilkosságot követ el. Ezt megelőzőleg azonban lekiált a balkonnól kiáltva: „Lőjtek! Gyilkoljatok asszonyokat, aggastyánokat és gyermekeket, jutalmat fogtok ezért kapni! Kinozzatok halálra tudósokat, semmisítsetek meg műviket! Én azonban szeretem Németországot, a költők és gondolkodók Németországát, a szabadságkeresők Németországát! A ti Németországotokat azonban gyűlölöm, mert a sanyargatás, a vér és az emberi megaláztatás országa ez!”

Newyorki jelentés szerint a newyorki világiállás szovjet-pavillonjában is beszüntették a Mamlock-film bemutatását, hoken heteken át ez volt a pavillon egyik nagy attrakciója.

Londonból jelentik, hogy a Mamlock-film, amelynek mutatása eddig tilos volt, az összes mozgósínházakban műsorra tűzték.

Népvezérek — huszonöt évvel ezelőtt

*

Alábbi érdekes cikket a bucaresti „Azi” című hetilapból vesszük:

Azok a népvezérek, akik ma millió és millió ember sorsát tartják a kezükben, a 25 évvel ezelőtti szeptember hónapban, amely éppoly végzetes volt, mint a mai, ismeretlen emberek voltak, akiknek semmi szerepük nem volt az események kifejlésében.

Hol voltak? Mit csináltak? Ime a válasz:

Hitler Adolf, miután nem jelentkezett az osztrák hadseregben, elvesztette osztrák állampolgárságát és „heimatlos” maradt mindaddig, amíg el nem nyerte a német állampolgárságot, hogy jelöltetni tudja magát az 1932-iki elnökválasztáson. Önként jelentkezik a 16-ik bajor tartalékos gyalogsági ezredbe. Huszonhárom éves volt akkor. Az a kevés számú ember, aki ismerete, betegesnek és képes egzisztenciának tartotta Münchenben, ahová Bécsből tette át székhelyét. A világháború ébresztette fel reményeit és álmait.

Hermann Göring, egyike volt azoknak a német katonatiszteknek, akik 1914-ben elsőnek kerültek összeköttetésbe a német csapatokkal. Mint a 112-ik gyalogsági ezred határőrségének katonája vett részt a franciák elleni harcokban még a háború hivatalos megüzenése előtt.

Joseph Göbbels álmában sem gondolta volna, hogy 25 évvel később ilyen jelentős szerepet fog játszani hazája történelmében. A háború kitörésekor, 1914-ben mindössze 17 éves diák volt.

Stalin, 25 évvel ezelőtt számüzetésben volt a Sarki tengertől 15 mérföldnyire lévő Kuleika nevű faluban. Azelőtt őt izben szökött meg a fogházból, de most ezen az elhagyott helyen semmi reménye nem lehetett arra, hogy valaha is visszanyeri szabadságát. Néhány hónappal később kitört a világháború. Stalin remélte, hogy bárki győzzön is, forradalmi ideáljai még fognak valósulni. Valóban 1917 tavaszán az a hír érkezett, hogy kitört a forradalom és a cár lemondott.

Benito Mussolini, a saját kiadásában megjelenő Avantióban Olaszország teljes semlegességét hirdette. Később a feltételes semlegesség híve lett, majd megalakítva a Popolo d'Italiát, amellel kardoskodott, hogy Olaszország az antant oldalán lépjen be a háborúba.

Neville Chamberlain, egyáltalán nem foglalkozott komolyan a politikai karrier gondolatával. Mint Birmingham városi tanácsosnak legfőbb gondja a társadalmi in-

tezmények tökéletesítése volt. Nagy rátermettségről tett tanúságot, de azok, akik közelebbről ismerték, biztosak voltak abban, hogy Joseph Chamberlain fia meg fogja állani a helyét a politikai életben. Ez azonban csak évek múltán következett be.

Lord Haig, a háború kitörésekor politikai pályafutásának kezdetén állott. F. L. Wood néven egy kevésbé ismert, szerény képviselője volt az angol parlamentnek.

Gort vicomte, a háború kitörésekor London körzet parancsnokló tábornokának szárnysegéde volt. Az első csapattestvére érkezett Franciaországba, ahol Haig tábornok szárnysegéde lett. Egyik alatta szolgáló katonája az igazi erő megtestesítőjének írja le.

Edward Daladier, egy pék fia, a földrajz és történelem tanára volt Marseille-ben. Két évvel a háború kitörése előtt, szülővárosa, Carpentras, polgármesterévé választotta. Mint kapitány egy gyalogsági zászlóalj vezetését a frontra.

Joseph Beck, 20 éves volt a világháború kitörésekor és Bécsben folytatta tanulmányait. Felvétette magát Pilsudszky híres legiójába és elkeseredetten harcolt Lengyelország nemzeti függetlenségéért.

A gyárak megváltoztatták eladási feltételeiket. A megváltozott időkre való tekintettel az iparvállalatok a kihitelezéseket vagy eljessen beszüntették, vagy a legrosszabbra korlátozták. Miután a nyersanyagok beszerzése érthetően megnövekedett, sok szakmában egyenesen lehetetlenné vált, a gyárak elhatározása az érdekeltek kereskedők között sem keltett különösebb feltűnést. A villamosági és rádió-iparban dolgozó gyárak most értesítették vevőit, hogy a kihitelezéseket beszüntették. Eddig ebben a szakmában 90 naptól 10 hónapig terjedő kihitelezést engedélyeztek.

Bukarestben szénrel fognak tütni tüstény helyett. A főváros hatóságai kiméletlenül leörnek minden olyan törekvést, amely az árak emelkedésére irányul. Nap-nap után tömegesen kerülnek bíróság elé az árdrágító kereskedők. A hatóságok most azonnal feladattal foglalkoznak, hogy miképpen lehetne Bukarest lakosságát a tűzifa nagy arányú drágulásától megkímélni. Szó van arról, hogy a széntüzelésre való áttérést fogják ajánlani a hatóságok a lakosságnak, mivel ebben az esetben nem kellene olyan súlyos szállítási nehézségekkel szembe szállni, mint a tűzifánál.

Mibe...
kérdés,
belopózás
szerű, az
és megke
se, amely
ta — a
roham.
Mibe...
laszolásá
bet mon
legérték
a szakm
erednek

Az a
előzte a
indult o
hatezer
százmilli
ugyanaz
tott Ver
került és
tett fel.
Ime n
adat arr
Az 1915
tott gáz
méter h
ezer kilo
használt
indított

Igy p
zérkara
hadsereg
4 millió
ségi pe
petróleu
szükség
könnyű
még 10
robbanó
más any
A ha
a vas é
hogy m
1937 év
termelé
ról (mi

US
Né
Oro
An
Fra
Jap
Bel
Cse
Lux
Itá
Len
Ka
Ind
Své
Au
Vil

Pillan
termelé
es prod
szlovák
évi acé
tonnát.
ország
évente
kezik,
többel,

10

azo
vér

Mibe kerül a háború?

Németország rendkívül hátrányos helyzetben van a nyersanyagok kérdésében

Minden fronton harcoló katona helyett huszan dolgoznak otthon

Mibe kerül a háború? Ime a félelmetes kérdés, amely ma minden ember tudatába belopózik. Ez a kérdés különösen most időszerű, amikor az idegek háboruja elmúlt és megkezdődött a nagyhatalmak mérkőzése, amelynek egyik legfontosabb mozzanata — a nyersanyagok és az élelem utáni roham.

Mibe kerül a háború? E kérdés megválaszolásának szempontjából a számok többet mondanak, mint a titkos diplomácia legértékesebb okmányai. Az alábbi adatok a szakemberek leghivatottabb forrásaiból erednek és ezért megbízhatóak is:

350 millió lej — egy Verdun elleni roham

Az a tüzérségi előkészítés, amely megelőzte a franciák 1917 áprilisi 16-án megindult offenzíváját nem kevesebb, mint hatezer vagon municióba került, ami ötszázmillió lejnek felel meg. A németeknek ugyanazon év szeptember 20-án megindított Verdun elleni rohamra 350 millió lejbe került és 4000 vagon hadianyagot emésztett fel.

Ime néhány nem kevésbé sokatmondó adat arról, hogy mibe kerülhet a háború: Az 1915 október 19-én és 20-án megindított gáztámadás alkalmával egy 17 kilométer hosszúságú fronton több, mint 500 ezer kilogram kloral vegyítet foszfént használtak fel. Az 1912 március 21-én beindított német roham előkészítéséhez a

német tüzérség 250 ezer mustárgáz löveget használt fel.

Ezekből a számokból kitűnik, hogy a hadműveletek olyan hatalmas összegekbe kerülnek, amelyek a hadviselő államok költségvetéseinek és pénzügyi lehetőségeinek teljes kimerüléséhez vezetnek. Érthető tehát, hogy a kisállamok ha csak tehetik, ragaszkodnak a semlegességükhöz. A spanyol polgárháború bebizonyította azt, hogy a háborús tevékenység következményei a legtragikusabban az agrár államokat sújtják.

Gigászi harc a vasért, petróleumért és a gyapotért

Még távol állunk egyelőre attól, hogy adatokkal szolgálhassunk a jelenlegi háborús konfliktus anyagvesztességeit illetőleg. Közismert tény azonban, hogy a szemben álló államok gigászi küzdelmet folytatnak a vas, acél, alumínium, szén, petróleum, gyapot, kaucsuk és a vegyszerek birtoklásáért. Anglia München után azonnal megindította a nagy offenzívát a nyers anyag beszerzésre. Amerika fokozta termelését. Franciaország egész aranyállományát a hadfelszerelési anyagok beszerzésére fordítja. Érthető, hiszen a nagyvezérkarok, mielőtt még a térképre néznének és megállapítanák a haditervet, azt követelik a kormányaiktól, hogy biztosítsák számukra a hadianyagot.

Szovjetunió önkényének van kiszolgáltatva.

Nem kevésbé érdekesek és tanulságosak azok a számok, amelyek különböző államok általános világtermelését mutatják be. Ezek szerint a világtermelés százalékarányban így oszlik meg:

USA	44 százalék
Németország	12 "
Anglia	10 "
Oroszország	10 "
Franciaország	7 "
Japán	4 "
Olaszország	3 "
Más országok	10 "

A termékek minősége szempontjából megjegyzendő, hogy Anglia és Franciaország elsősorú anyagot használnak fel, míg Németország kénytelen volt pótananyagokhoz folyamodni. Végül: A Reich, hogy ellátását biztosítani tudja, kénytelen Oroszországhoz fordulni, ezzel szemben a két szövetséges saját birodalmának területéről szerezheti be azt.

Nagyvárakon

angol, francia és román leckelet adó egyéneknek és csoportoknak szakképzett tanár. Modern módszer, tökéletes kiejtés. Linguaphon-készülék segítségével. Árta-kezni 3-5 között. Str. Delavrancea 13, első ajtó.

A fenti adatok azonban távolról sem meríthetik ki a háborúval egész kérdését. A hadigépezet rendkívüli módon komplikálódott az utóbbi esztendő folyamán. Nem elég csupán katonaság, támadó arvonallal és municióval teli raktárakkal rendelkezni. A háborús gazdaságnak egészen a paroxizmusig dinamikusnak kell lennie.

A párizsi technikai kutatások intézetének igazgatója a kuriózum kedvéért kiszámította, hogy minden a fronton harcoló katona helyett husz embernek kell dolgoznia a front mögött, ha defenzív háborúról van szó. Ha a háború támadó jellegű, akkor minden egyes fronton harcoló katonát, 26 ember kell, hogy helyettesítsen a munkában a front mögött.

Ez a mai háború igazi számtana. A végső eredmények szempontjából győztes és legyőzöttet alig fog lehetni megkülönböztetni. Tragikus számláját a józan ész sohasem fogja tudni igazolni.

Négymillió tonna vas és acél

Igy például az egyik nagyhatalom vezérkara az alábbiakban határozta meg hadseregének évi szükségletét: Körülbelül 4 millió vas és acél. Ugyanakkora mennyiségű petróleumtermék, és pedig: pakura, petróleum, nehéz benzín, olaj. A légi haderő szükségleteinek fedezéséhez 50 ezer vagon könnyű benzín. A fenti számokhoz járul még 10 ezer vagon kaucsuk, 30 ezer vagon robbanószer, néhányszor tizezer vagon más anyag.

A hadviselés legfőbb előfeltétele tehát a vas és az acél. Annak bemutatására, hogy mi a helyzet ezen a téren, ime az 1937 évi statisztika a világ acél- és vastermelésének országok szerinti megoszlásáról (millió tonnákban):

	Acél	Vas
USA	52	38
Németország	20	16
Oroszország	18	15
Anglia	13	9
Franciaország	8	8
Japán és Mandzsúria	6	3,3
Belgium	3,8	3,8
Csehszlovákia	2,3	1,7
Luxemburg	2,5	2,5
Itália	2,2	0,8
Lengyelország	1,4	0,7
Kanada	1,3	1,0
India	0,9	1,6
Svédország	1,1	0,7
Ausztrália	0,9	0,9
Világtermelés	136	104

Pillanatnyilag a helyzet az, hogy az acéltermelés jelentékenyen fokozódott az 1937-es produkcióval szemben. Ausztria és Cseh szlovákia bekebelezése révén Németország évi acéltermelése elérte a 20-22 millió tonnát. Másfelől az Angliából, Franciaországból és Lengyelországból álló tömb évente 26-27 millió tonna acéllal rendelkezik, tehát minimum 5 millió tonnával többel, mint Németország.

Ez természetesen a felhalmozott anyagállományokra vonatkozik. Ha azonban a termelési lehetőségeket vesszük figyelembe, akkor Anglia és Franciaország sokkal kedvezőbb helyzetben vannak, mint a német birodalom. Németország ócskavasból állított elő jelentéktelen mennyiségű acélt, de viszont természetes vasérc kiaknázási lehetőségei sokkal kisebbek, mint Franciaország és Angliáé. Az alábbi táblázat, amely ugyancsak 1937-ből származik, a vasérc termeléséről nyújt képet:

USA	74,6 millió tonna
Franciaország	37,8 " "
Oroszország	28,0 " "
Anglia	14,4 " "
Svédország	14,1 " "

A világ petróleuma a semlegesek kezében van

Nem kevésbé fontos fejezete a háború anyagkönyvelésének a petróleum termelés kérdése. Fontosságát a hadviselés szempontjából, különösen ma a gépesített hadseregek korszakában, nem szükséges különösképpen kiemelni. A német konjunktúrakutató intézet 1938-as statisztikája szerint a petróleum termelés a következőképpen oszlik meg:

USA	165 millió tonna
Oroszország	30 " "
Venezuela	28 " "
Iran	10 " "
India	7 " "
Románia	7 " "
Mexikó	5 " "
Irak	4 " "
Más országok	17 " "
Egész világtermés	273 " "

Elég egy pillantást vetniünk a fenti statisztikára, hogy megállapítsuk, miszerint a petróleum legnagyobb részét olyan államok birtokolják, amelyek egyelőre semlegeseknek jelentették ki magukat. Anglia és Franciaország helyzete mégis kedvezőbb mint Németországé, mert ezen államok trószjei kezükben tartják a semleges államok petróleum kitermelésének legnagyobb részét.

Ilyenek a Standard Oil az Egyesült Államokban, az Anglo-Persian Perzsiában és a Royal Dutch, amely angol-holland érdekeltég. Ezenkívül Anglia és Franciaország melyek a tengeri utak birtokosai, könnyen tudják ellátásukat biztosítani, míg a Reich szintetikus termékeire, vagy jó esetben a

Egy kolozsvári matematika-tudós korszakalkotó felfedezése

Dr. Aneckstein elméleti igazolást talált Newton törvényére, új számrendszert épített fel, amely feleletet adhat az atomok felépítésének kérdésére

Cluj, szeptember 11. A mai zürzavaros háborús hangulat közepette szinte üdítőleg hat, hogy akadnak még emberek, akik olyan problémákkal foglalkoznak, melyek az emberiség, illetve a tudomány javát szolgálják...

El Kolozsváron egy tudós, aki napi elfoglaltsága mellett is módot talált arra, hogy kutasson, dolgozzon és munkájának eredményével odaálljon a kor ítélszéke elé és átnyujtsa kutatásainak gyümölcsét: egy tudományos felfedezést, ami forradalmasítani fogja különösen a természettudományokat. Ezt a tudóst, aki felé ma kivált képpen a tisztas francia Tudomány Akadémia figyelme fordul dr. D. I. Aneckstein nek hívják és a Gand-i (Belgium) egyetem matematikai doktorátusával rendelkezik, Kolozsváron él már hosszabb idő óta és itt vitte sikerre huszvévi lankadatlan munkáját, amely új utat nyit majd a tudományok és felfedezések történetében. Dr. Aneckstein felfedezése a Newton-féle törvény folytatása. Ugyanis Newton felfedezte a vonzás törvényét, amelyet mindenki ismer, de a tudósoknak ezideig nem sikerült a törvényt teoretikusan be is bizonyítani. Csak annyit tudtak róla, hogy van és létezik, mint ahogy például a rákot is ismerik csak éppen a kórokozóját nem tudják felfedezni, ugyanugy a vonzás törvénye is közismert és a gyakorlati élet minden fizikai vonatkozásában alkalmazást nyert. Aneckstein dr.-nak kutatásai eredményeként sikerült bizonyítani elméleti úton is Newton törvényét és az ezzel kapcsolatos más csillagászati jelenségek állandóit is meghatározni. Különösen nagy fontosságú eredményekre jutott az atomok felépítése terén. Ez a felfedezés Aneckstein dr.-nak egy új számrendszer felépítésével vált lehetővé, amely merőben különbözik a rendes számrendszertől. A mai használatos számrendszer a mértani körből ered, míg az Aneckstein-féle egy másik mértani fogalomból az egyenlő oldalú hyperbolából indul ki. A helyzet tehát az, hogy a tudomány Aneckstein felfedezése révén egy új számrendszer birtokába jut, amely módot nyújt újabb kísérletekre és eddig homályban maradt kérdések tisztázására.

Dr. Aneckstein munkájának címe a következő:

„Két egységű komplex mennyiség részleges rendszere és ennek alkalmazása az atomszerkezet és a szinkép sugárának tanulmányozására.

Az atom-szerkezet csillagászati elmélete.

Az egyetemes vonzás állandójának meghatározása.

Aneckstein dr. új számrendszerében megkapja tehát azokat az eredményeket, amelyeket eddig csak kísérletileg, vagy megfigyelés útján tudtak igazolni.

A kolozsvári tudós huszvévi munkájának eredményét megküldte a francia Tudományos Akadémiának, ahonnan három Nobel díjas fizikus: Jean Perrin, Paul Langevin és Louis de Broglie herceg igen behatóan érdeklődnek a felfedezés iránt. Állandó levelezésben állottak dr. Anecksteinnel és különösen Louis de Broglie herceg, aki a hullám mechanika elméletéért Nobel díjat kapott, volt az, aki meghívta a francia Tudományos Akadémiával dr. Anecksteint hogy ott mutassa be korszakalkotó felfedezését. A világhírű francia tudósok egyöntetű felfogása szerint Aneckstein dr. felfedezése egész új utakat nyit majd meg az atomfizika, matematika, vegyészeti-fizika és más tudományágak kutatási rendszerében. *Seresz Gyula*

— Egy idegbeteg ember öngyilkossága. Oradeáról jelentik: Ma reggel értesítették a váradai rendőrséget, hogy a Párvu Delavrancea utcán öngyilkosság történt. A 6. szám alatt lévő ház kertjében átvágott nyakkal holtan találták meg Vescan Sándor 65 éves embert. Mint kiderült Vescan öngyilkosságot követett el. Dobrian ügyész, Serban dr. hatósági orvos és Potorák komiszár azonnal a helyszínre mentek. A szomszédok vallomásából kiderült, hogy Vescan súlyos idegbajjal került haza a világháborúból. Most, amikor megtudta, hogy új világháború fenyeget, idegrohamot kapott és állandóan azt hangoztatta, hogy nem bírja ki még egyszer a háború szenvedéseit.

Iskolakönyv IRÓ-RAJZSZER
LEPAGE-NÁL - JÓ-OLCSÓ

Szöveggyár
10 éve működik, modern berendezéssel, olcsón
eladó
azonnalra. Érdeklődni Komlós Testvérek cégnél Oradea, Str. Nicolae Iorga 13.

HIREK

Történet-óra

Jelenet egy palesztinai iskolában a 2039-ik évben

Tanító: Avram ben David! Halljuk, mit tudsz az utolsó háborúból?
Avram: Kezdődött 1939, vagyis a zsidó időszámítás 5699 évének Elul hónapjában.
Tanító: Mivel kezdődött?
Avram: Valami diplomáciával.
Tanító: Jelöld meg közelebből, mit jelent a szó.
Avram (gondolkodik): Azt hiszem, ravaszsgot jelent.
Tanító: A diplomácia után mi következett?

Avram: Nem szerettem tanulni, amit a könyvek erről az időről írnak. Olyan időben történt, amikor már fölfedezték volt a repülőgépeket, amikor Isten tiszta ege felé repülhetett az ember, ezt a zseniális találmányt arra használták, hogy ártatlanokat öljenek és pusztítsanak. Már voltak szép házak, kertek; hajókon és vasutakon mindenféle termést és gyártmányt lehetett szállítani és kicserélni. Senkinek nem kellett éheznie és az ember csak kinyitotta a rádiót és máris farsangot csinálhatott a házában. Nem is hiszem, hogy ez igaz volt.

Tanító: Valóban úgy rémlik, mint sokkal régebbi idők borzalma, amikor az emberek azt hitték, hogy léteztek boszorkányok, akik a kéményen és seprűnyelen lovagolva ártottak az embereknek. De ez a kor sem volt olyan átkos, mint a repülőgépek korszakának első évtizedei. De mondd csak fiam, hogyan végződött ez a háború?

Isák (közbeszól): A zsidók és arabok, akik ellenségek voltak...
Avram: Milyen örült hazugság megint. Lehet idét elképzelni, mikor a zsidók és arabok másként éltek, mint most, azaz mint testvérek?

Tanító: Folytasd Jizchok!
Jizchok (tovább hadar): Ellenségek voltak, de belátták, hogy a háboru nem jó dolog, békét kötöttek egymással és azóta az ő országuk úgy felvirágzott, amilyent még nem láttak. Nem mingyárt, de lassan minden állam belátta, hogy egészen más, békében élni, mint egymást pusztítani. Akkor aztán minden állam felvirágzott és azóta soha nem volt többé háboru. (Dialdalmasan néz körül.)

Tanító: Látjátok gyermekek, milyen boldogok vagyunk mi, hogy el sem akarjuk hinni, hogy létezett idő, amikor másként volt?
Tanítványok: Minek kell ezt tudni?
Tanító: Mert az emberi természet feledékeny. Azért kell tehát minduntalan ismételní, milyenek voltak az akkori idők, hogy a háboru, mely 1939-ben kitört legyen valóban az utolsó.

BAEUMEL FANNY

Hány anya és gyermek van az angol gyűjtőháborban? Londonból jelentik: Az angol főváros kiürítése alkalmából péntek reggeltől szombat estig a kitelepített édesanyák és gyermekek száma meghaladja az egymilliót. A kiürített London területén számos kórházat létesítettek, ahol összesen 200 ezer ágy várja az angol légitámadások sebesültjeit. Londonban 1800 tüzoltőfecsken-dő áll a hatóságok rendelkezésére.

Életbelép a téli záróra-rendelet. A munkaügyi miniszter rendelkezése következtében a téli záróra-k szepetmber 15-én lépnek életbe. Eszerint, mint az ország többi részében, Kolozsváron is az összes üzletek reggel 8 órakor nyitnak és este 7 órakor zárnak, szombat és a törvényes ünnepnapok előtti napok kivételével, amikor este 8 órakor zárnak. Délben két óra munkaszünetet tartanak 1-3 óra között, amikor az üzletek zárva maradnak. A pénzüzetek szeptember 15-től május 1-ig munkanapokon reggel fél 9 órától 2 óráig tartanak hivatalos órák, hétfőn, szerdán és pénteken pedig délután fél 5 órától 7 óráig. A pénztárak reggel 9 órától délután 1 óráig tarthatnak nyitva. A többi napokon délután a tisztviselők nem dolgoznak, de nem dolgoznak a hivatalos ünnepeket megelőző délután sem. Borbélyüzletek reggel 7 órakor nyithatnak és este 8 órakor zárnak, a déli kétórás ebédszünet tekintetbe vételével. Azok a borbélyüzletek, amelyek vasárnap nyitva vannak, szombaton és hivatalos ünnepeket megelőző estén is csak 8 óráig tarthatnak nyitva.

A nagyvezérkar rendelete az újabb katonai behívásokról

Bucuresti, szeptember 11. (Rador). A nagyvezérkar 6. számú közleménye szerint a szeptember 10-én hazabocsátandó tartalékosok pótlására szeptember 11-ével katonai kiképzésre hívják be mindazokat a tisztet, altisztet és legénységet, akiknek sárga, vagy vörös színű behívóparancsuk van az alábbi csillagokkal és pecsétekkel:

1. Kétszillagos: N 2 és M 2 pecsétekkel.
2. Háromszillagos a következő pecsétekkel: BR 1, BT 1, BT 2, BT 3, BS 1, BS 2, BS 3, CS 1, CS 2, CS 3, BZ 2, BZ 3, DL M 2, N 2.
3. Négyzillagosok a következő pecsétekkel: AR 1, AT 1, AT 2, AT 3, M 2.
4. Ötszillagosok a következő pecsétekkel: AC 1, AC 3, CF 1, PZ 1.

Mindezeknek jelentkezniük kell a behívóparancsban feltüntetett egységeiknél, tekintet nélkül arra, hogy ebben az évben résztvettek-e már gyakorlaton, halasztást, vagy felmentést nyertek az összpontosítás alól. Akik a behívóparancsban feltüntetett időben nem jelentkeznek egységeiknél, a katonai törvények értelmében bíróság elé kerülnek. Felmentvényt nyerne a behívás alól mindazok, akik fehér munkamozgósítási parancsral rendelkeznek, tekintet nélkül arra, hogy a behívás vörös, sárga, vagy zöld behívó alapján történt. Hasonlóképpen mentesek az összpontosítás alól mindazok, akik időleges fel-

mentést kaptak a nagyvezérkartól, jelen közlemény kibocsátása előtt.

1. A nagyvezérkar közli, hogy nem engedélyez az összpontosítás alóli felmentést, vagy halasztást a hadsereg olyan tagjai számára, akik sárga és vörös színű behívóparancsral rendelkeznek, tekintet nélkül arra, hogy ezeknek a parancsoknak, vagy zöldszínű parancsok alapján hívták be őket. Felmentettek maradnak azonban a következők:

- a) Azok, akik munkamozgósítási parancsral rendelkeznek. Ezek, ha tévedésből behívót kapnak, visszajuttatják egységükhöz, csatolva a munkamozgósítási parancs másolatát. Akik mégis jelentkeztek egységeiknél, azokat azonnal elbocsátják.
 - b) Azok, akik a hatóságok, intézmények, vagy a nemzetvédelemmel kapcsolatos vállalatok által egyetemleges felmentésben részesültek.
 - c) Azok, akik időleges felmentést kaptak a nagyvezérkartól a jelen közlemény kibocsátása előtt.
2. A jövőben a rekvirálások alól semmiféle felmentést nem adnak. Az eddig engedélyezett felmentések érvényben maradnak.
3. A jövőben az összpontosítás elhalasztására, vagy az alól való felmentésre és rekvirálás alóli felmentésre irányuló kéréseket figyelmen kívül hagyják és azokra nem válaszolnak.

Ma a ROYAL stágermozgóban 2 szenzációs premier 1 helyért!

I. GYANUSITOTT ASSZONYOK

A világvárosok nagysikerű szenzációja. Asszonyok jöjjetek el megnézni ezt a filmet, amelynek mély tartalmából sok tanulságot szűrhetitek le. Főszerepekben: WARREN WILLIAM, GAIL PATRICK.

II. HÁROM EMBER A HÓBAN

Erich Kästner világhírű regényének filmváltozata. Elejétől végig nagyszerű komikai helyzetek. Főszerepekben: ROBERT YOUNG, MARY ASTOR és FRANK MORGAN. Előtte új Metro hirdadó

Zigre kultuszminiszter és Sadoveanu államtitkár is résztvettek az Astra vasárnapi ünnepségein

Megnyilt az Astra két kiállítása

Cluj, szeptember 11. Közeli egy százados fennállása alkalmából vasárnap rendezte meg az Astra kultúregyesület hetvennyolcadik diszgyűlését. Az egyesület vezetősége eredetileg három naposra tervezte a nevezetes évforduló emlékeztetőre rendezett ünnepségeket, a közébejött nemzetközi események miatt azonban az ünnepség egyes program-pontjainak megrendezéséről lemondottak. Így szűkebb keretek között került sor vasárnap délelőtt a diszgyűlésre, illetve azt megelőzően a könyv- és okmány- illetve szobor- és képkiallítás megnyitására.

Az Astra kultúregyesület az elmúlt husz esztendő román kulturtermékeiből, könyveiből és más egyéb nyomtatott dokumentumaiból az egyetlen könyvtárban rendezett kiállítást. A kiállításnak ezt a részét fél 12 órakor dr. Zigre Miklós kultuszminiszter nyitotta meg a megjelenő előlételegek előtt. Megnyitó beszédében a kultuszminiszter részletesen ismertette az Astra egyesület 78 év alatt az erdélyi romániaság kultuszvonalára emelése érdekében kifejtett odaadó és önzetlen munkásságát.

A kultuszminiszter után Ioan Breazu tanár mondott rövid beszédet.

Röviddel fél egy után zsufolásig megtelt teremben emelkedett szólásra dr. Iuliu Moldovan, az Astra elnöke és bejelentette a diszgyűlés megnyitását. Ezután Sadoveanu kultuszminisztériumi államtitkár emelkedett szólásra. Az államtitkár méltatta a nap jelentőségét. Röviden ismertette a román képzőművészet történetét és ennek a során elismeréssel adózott az Astra kultúregyesületnek a román képzőművészek támogatása körül kifejtett munkásságáért. Ezután Chinezu tanár beszélt, majd Hatieganu Gyula dr. egyetemi tanár sajnálattal emlékezett meg arról, hogy az Astra ezévi ünnepségeit nem ünnepelhette meg olyan keretben, mint ahogy tervezték. Méltatta a kiállítás és az ünnepség jelentőségét és köszönetet mond mindazoknak, akik az ünnepség megrendezéséért elősegítették.

A szépszámu közönség ezután felvonult az Akadémiai Kollégium disztermében rendezett szobor- és képkiallítás megtekintésére.

Ertesítés majorság-vágás ügyben. A majorság-vágás rendben való lebonyolítása érdekében az orth. hitközség gabella-kezelősége intézkedett, hogy kedden d. u. 7 óráig vágjanak, szerdán reggel 6 órától megszakítás nélkül d. u. 6 óráig. Betegek és gyengélkedők részére csütörtök este 8 órakor fognak vágni, csakis előreváltott gabella-jegy ellenében.

A Vatikán védőőrsége. Rómából jelentik: Az „Osservatore Romano” kimutatást közöl a 44 hektár kiterjedésű pápai állam hadseregéről. A kimutatás szerint a Vatikánvárost négy csapat védelmezi: a svájci testőrség, a nemesi gárda, a palotaőrség és a karabinerik. A svájci testőrséget a XV. században szervezték meg és annak II. Julian pápa alatt 400 tagja volt. Jelenleg 100 katonából áll a svájci testőrség, melynek tagjait svájci katolikusok közül toborozták. A testőrök három évig szolgálnak a pápai államban. Fehér piros csikok arannyal díszített egyenruhájuk Michel Angelo tervei szerint készültek. A nemesi gárda 40 tagja a római arisztokráciából került ki. Ők védik a pápa lakosztályait. A palotaőrség 400 emberből áll. A karabinerik a vatikáni palota külső területét védik. A pápai államnak ez a kis hadserege sok véres harcot vívott a multban. A Vatikán egyik termében valóságos muzeumot rendeztek be a hajdani svájci gárda háborúinak emlékeiből.

A zsidó katonák ünnepi istentisztelete. Az Ortodox Zsidó Központi Iroda tekintettel arra a körülményre, hogy ezidén országosan nem rendezhette a zsidó katonáknek a főünnepekre való szabadságolását, ezúton kéri az egyes hitközségek vezetőségeit és főrabbi-jait, hogy járjanak el az egyes városok helyőrségeinél és kérjék az illetékes tényezőket, hogy amennyiben a szolgálat megengedi, a zsidó katonákat az istentiszteletekre szabadságolni sziveskedjenek.

Orvosi hír. Dr. Berner, bőrgyógyász, nemibetegségek szakorvosa hazaérkezett és rendelését Tg.-Muresen, Sft. Gheorghe 36. szám alatti rendelójében újból megkezdte.

H. Weiss Klára zongoratanárnő a tanítást 15-én megkezdte. Lakása: Str. Maiorescu 7.

A kolozsvári helyőrség katonáinak istentisztelete. Glasner Akiba, a kolozsvári ortodox hitközség főrabbija a napokban eljárta a helyőrség különböző ezredeinél azzal a kéréssel, hogy amennyiben a szolgálat megengedi, a főünnepek istentiszteleteire szabadságolják a zsidó katonákat. Az ezredparancsokok szívesen honorálták a főrabbi kívánságát és a lehetőséghez képest a katonák látogathatják majd a templomokat. A főrabbi ezúton kéri a híveket, hogy tartsa mindenki kötelességének egy-egy katonának az ünnepi lakomához való invitálását.

TURISZTIKA

Ötéves fennállása alkalmából csillagturát rendezett a kolozsvári Gyopár Turista Egyesület

Cluj, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Öt évvel ezelőtt az Erdélyi Kárpát Egyesület kolozsvári szekciójából népes csoport vált ki, amely Gyopár Turista Egyesület néven új alakulatot létesített. Az új alakulat igen intenzíven fejttette ki működését és a természetjárás eszméjének különösen a fiatalabb generáció soraiból nyert meg szépszámban híveket.

Az ötéves fennállásához érkező Gyopár Turista Egyesület jubileuma alkalmából csillagturák rendezését vette tervbe, amelyek közül az elsőre szeptember 10-én, vasárnap került sor. A csillagtúra célpontja a Kolozsvár melletti Kismagura (837 m) volt, amelyet előre meghatározott út utvonalon közelített meg a kolozsvári turisták. Az öt csoport találkozója déli fél 2-re volt megállapítva.

A Gyopár első csillagturáján a rendező egyesületen kívül a Haggibbor, KKASH, Kolping, EKE, KMSC összesen nyolcvan turistaja vett részt.

Az első csoport, amely 18 turistát egyesített magában, a Tordai út—Felek gerinc—Mikestető—Árpádcúcs érintésével jutott a Kismagurára. Innen a Gyopár bükkerdei menedékházának érintésével indult vissza Kolozsvárra. Utvonala körülbelül 26 kilométer volt.

A második csoport utvonala: Szászfenesi országút—Leányvár—Tótfalu—EKE forrás—Szelicse—Kismagura volt. Résztvettek 17-en, megtették hazáig kb. 35 km-t.

A harmadik csoport utvonala ez volt: Mező ucca—Monostori erdő—Plecska völgye—Szent János kut—Dumbrava—Árpádcúcs. Résztvettek 24-en, a távolság Kolozsvárig kb. 26 kilométer.

A negyedik csoport: Holdvilág ucca—Rókadomb—Gyopár menedékház—Majláth kut—Mikestető—Árpádcúcs érintésével érkezett a a találkozó színhelyére. Hazáig megtettek kb. 25 km-t, résztvettek 14-en.

Az ötödik csoport a következő utvonalat követte: Monostor—Gorbóvölgye—EKE forrás—Kismagura—Gyopár ház—Kolozsvár. Ebben a csoportban résztvettek heten, megtettek kb. 30 kilométert.

A pompás időben, igen jól sikerült csillagtúra résztvevői a rendező egyesület részéről emlékcillagot kaptak.

A kolozsvári egyetem hírei. A Hivatalos Közlönyben most megjelent előléptetési és véglegesítési dekrétum szerint, a kolozsvári egyetem tanári karában a következő változások történtek: Macarovic Maria kémiai doktor, ideiglenes jellegű tanársegédnő, a természettudományi karon, az általános kémia véglegesített tanársegéde lett. Ugyancsak véglegesítették eddigi állásaikban dr. Maria Alexa és dr. Florica Uzescu Bárbuscu tanársegédeket. Bota Ioan pedig az egyetem rectorátusán titkárnak nevezték ki.

Angol és német nyelvórák adását Halmos Istvánné az 1939-40-es évfolyamra megkezdte. (Str. Rudeanu — volt Str. Surda — No. 1., emelet, balra).

Iskolakönyvek, írószerek a legolcsóbb árban a „Carpații S. A. (volt Bernát) könyvkereskedésben kaphatók. (Piața Unirii 29.)

Végzetés autóbaleset. Tecuciból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a tecucimegyei Croiesti község közelében. Egy gépkocsi négy utasával az egyik utkanyarnál a többméter mély szakadékba zuhant. Az utasok közül Fischer Weiner tecuci kereskedő halálát lelta a gépkocsi roncsai alatt. Az autó súlyosan megsebesült utasait: Blum Solomon, Fischer Mendel és a sofört, valamint annak segédjét kórházba szállították. Utközben a segédsóför kiszenvedett s így két halálos áldozata van a szerencsétlenségnek.

EGYESÜLETI ÉLET

A Joung Wizo értesíti tagjait, hogy a ma esti gyűlésén Weinberger Nándorné kongresszusi beszámolót fog tartani. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Vendégeket szívesen látunk.

A Mizrachi szervezet ezúton közli, hogy a nagyünnepek alkalmával Str. Gh. Baritiu 10 sz. alatt levő imahelyiségében is lesz minjan férfiak és nők részére. Ülésekre igényt tartók jelentkezhetnek délután 7—9-ig az imaház helyiségében.

Párizs, szállás lepen szől:

„A harc újabb előret. Vögézek met ellent. Az Északian az an. folytatják arónk teg. latát.”

Párizs, vezérkar v. zóket mon.

— Csapa be került. metek az. ot kezdte. között az. még nem. miután ez. reláthatóla. folyik, fő. szakaszon. A franc.

Párizs, előtt kiad. francia-né. szakaszo. vabb foly.

Párizs, francia fé. gel kiadót.

„Az éjs. Osapatain. tak elérni.

Párizs, Parisien t. ttekel, a. óra óta e. körzetben.

Hár.

L. adott.

vésre.

Az ös. re épi. fogand.

ben a. munc. gyen.

között.

A. polgar.

H. nak te. hogy.

lyozzó. tartan.

London.

minden. marsall.

han, hog. hétfő reg. ájtják v.

erkölestel.

veznek. A. egyetlen.

közvélem.

országot.

nek terh.

A Tim.

nemzeti.

csődjét.

Göring m.

azt céloz.

egyezzen.

hunyjana.

követett.

ta Német.

amelyek.

A Daily.

lassunk.

marsall.

A nyugati hadszíntér

(Első oldali cikkünk folytatása)

Párizs, szeptember 11. A francia főhadiszállás legújabb jelentése a következőképpen szól:

„A harcra rendszeres akcióink sorozata újabb előrehaladást tett lehetővé a Saar és a Vogézek között. A Vogézeket keletről német ellentámadás vonalai bontakoznak ki. Az északi-tengeren és a La Manche-csatornában az angol és francia tengeri erők tovább folytatják aknakereső munkájukat. Légihadunk tegnap is folytatta felderítő munkáját.”

Párizs, szeptember 11. (Havas). A francia vezérkar vasárnapi hadijelentése a következőket mondja:

„Csepataink igen sok ponton érintkezésbe kerültek a Siegfried előőrskkel. A németek az arcvonal több pontján élénk harcokat kezdtek. A Maginot- és Siegfried-vonal között azonban jelentősebb esemény ezideig még nem történt és nem is történhet, miután ezen a frontszakaszon kemény és előreláthatólag hosszantartó műszaki háború folyik, földalatti küzdelem, míg a légi frontszakaszon ugyanitt röpiratokkal való taktika. A francia vezérkar újabb szűkszavú hadi-

jelentése egyben azt is megerősíti, hogy a két vonal körüli előretolt állásoknál a német csapatok ellentámadásba mentek át. Általában a szombatról vasárnapra virradó éjszaka élénk csapatmozdulatok és harcok folytak, anélkül azonban, hogy súlyosabb összecsapásra került volna sor.

Berlin, szeptember 11. A felderítő francia csapatok összejártak a német előőrskkel. Az összejáratás során több francia katonát esett el.

Brüsszel, szeptember 11. (Rador). A Rajna vidékről érkezett hírek szerint a német hadsereg teljes erővel készül ellenállni a francia támadásnak. A nyugati front felé vezető utak katonákkal vannak tele. A lengyel frontról számos légi egységet is átvezényeltek már a Siegfried-vonalhoz.

A német rádió első közlése a nyugati frontról

Zürich, szeptember 11. (Rador). Mint a Havas távirati iroda jelenti, vasárnap délután félhat órakor a német rádió első ízben számolt be arról, hogy a francia csapatok elérték a német élszázadot, a német erődítmények vonala előtt.

meg sem kezdődött volna a háború. Hangsúlyozta, hogy a bevezetetlen erődítményekben lévő német csapatokhoz beszél. Göring marsall beszédéből az tűnik ki, hogy a front mögötti németeknek tudomásuk sincs arról a tényről, hogy a francia hadsereg megnyitotta dicsőséges utját a Mosell és a Rajna között. Anglia és Franciaország azt várták, hogy Hitler békés úton intézze el a jelenleg német-lengyel viszályt. Tényleg választhatott a béke és háború között. Miután a háborút választotta, kényszerítette Franciaországot és Angliát, hogy a háborút a végsőkig folytassák. Az „Oeuvre“ szerint Göring beszéde

A franciák kimélik az emberéletet

Párizs, szeptember 11. (Rador). A hadműveletek első hetéről a hétfői párizsi lapok mérleget készítenek és megállapítják, hogy a francia hadvezetőség mindent elkövet az emberélet kimélete érdekében.

A Le Petit Journal írja: „Néhány napig még nem szabad nagy eseményekre számítani. A hadvezetőség nem akarja erőinket elégtelenül előkészített harcokban felmorzsolni. Ugy kell megnyernünk a háborút, hogy minél jobban kiméljük katonáink életét.”

A Le Matin jelenti: Minden támadást elővigyázattal és rendszeresen vezet a mi hadvezetőség a stratégia tudományának felhasználásával. Gamelin tábornok minden franciát kiméli a háborúban. Minden támadást bölcsen készít elő. Biztosak lehetünk abban, hogy ő nem fogja csapatunkat elő nem készített harcra dobni.

A L'Époque szerint a háború hosszú tartamú lesz, mert ha kimélni akarjuk a katonáinkat, el kell fogadnunk ezt a feltételest. Németország már most elvesztette a gyorsaságra alapozott háborút, amivel annyit fenyegetett s aminek villámháros rajtaütésével légi, tengeri és szárazföldi téren meg kellett volna bénítania mozgósításunkat, sőt csapatösszevonásainkat is. Mindebből semmi sem történt. Sorakozásunk hátá mögött az általános mozgósítás nagyszabású keretek között folyt le.

A francia lapokat fogszoklaltatja a lengyel arcvonal helyzete is. Ugy látszik, hogy a lengyel erők sikerül átcsoportosítani. A lengyelek a marneoihoz hasonló ütközetre készülnek — írják a lapok.

A francia magatartás eloszlata a német elképzeléseket

London, szeptember 11. (Rador). A Times párizsi tudósítója méltatja azon ádáz elhatározást és nyugalommal telített bizakodást, amellyel Franciaország a háború elején. A francia hadsereg mozgósítása a lehető legjobb körülmények között ment végbe és a francia hadsereg mozgósítása hidegvérrel vezetett által elrendelt érintkezés felvétele az ellenséggel eloszlata a német hadvezetőség azon elképzelését, hogy a nyugati arcvonalat csökkentett létszámú csapatokkal tartani

Kanada is hadat üzent Németországnak

London, szeptember 11. (Rador.) A „Manchester Guardian“ vezércikkében a legnagyobb meglepéssel állapítja meg, hogy Kanada is hadat üzent Németországnak. A lap hangoztatja, milyen lelkesedéssel mutatnak a kanadai franciák. Felhívja olvasóinak figyelmét L'opointe igazságügyi miniszter nyilatkozatának azon részére, amelyben közölte, hogy nagyszámú önkéntes jelentkezés érkezett a kanadai kormányhoz, valamint a „Montreal Star“ című lap azon híradására, hogy a kanadai kormány nagyon könnyen önkéntes jelentkezőkből is erős hadsereget állíthat elő.

Az angol lapok kiemelik, hogy Kanada most első ízben üzen hadat valamely országnak, mert 1914-ben csak arra szorított, hogy a hivatalos lapban közölte Nagy-Britannia hadüzenetét.

Kanada miniszterelnöke az ottawai képviselőház hétfői ülésén beszédet tartott, amelynek során közölte a képviselőházzal Kanada lépését a hadviselő államok közé és változta azokat a következményeket, melyeket ez a lépés magután vonhat.

György király üzenete Indiához

Simla, szeptember 11. (Rador.) India alkirálya felolvasta a törvényhozó ház előtt VI. György angol király üzenetét, amelyben az uralkodó meglepődését fejezi ki azért, hogy India csatlakozott ahhoz az üggyhöz, amelyért Anglia harcol. Meg vagyok győződve róla — mondja a királyi

Szabályszerű
egyenruhákat
készít úgy saját, mint hozott anyagból
LONDON uriszabóság
Str. Regina Maria No. 44.

kifejezi, hogy a németek teljesen tisztában vannak a nyugati fronton folyó háború nehézségeivel. Most, mikor az tűnik ki, hogy a németeknek legfőbb gondjuk Lengyelország elfoglalása, nem szabad azt hinniük, hogy Franciaország és Anglia cserben fogják hagyni Lengyelországot. Franciaország és Anglia az igazság győzelméig fogják a harcot folytatni.

lehetne, ami lehetővé tette volna, hogy az összes német erők Lengyelország ellen irányítsák. A lap dicséri a párizsiak hidegvérét és fegyelmét is a légi riadók idején és azt a bátorságot, ami az egész francia nemzetet áthatja.

Amsterdam, szeptember 11. (Rador). A Telegraf című lap a jelenlegi katonai műveletekkel foglalkozva többek között ezeket írja:

„A világnak nem kell nagy csatákra vagy offenzívákra várnia, miután a háborút csak élő emberekkel és nem halottakkal lehet megnyerni. A lap londoni tudósítója úgy véli, hogy Anglia hosszú háborúra készül, melynek végső célja a hitlerizmus megdöntése és ezt csak hosszas és súlyos műveletek útján lehet elérni.”

A Frankfurter Zeitung párhuzama 1914 és 1939 között

Berlin, szeptember 11. A Frankfurter Zeitung „Egy hét mérlege“ címmel cikket közöl, amelyben többek között azt írja, hogy a német népet a mostani háborúban nem fűti az a lelkesedés, ami 1914-ben fűtötte, de mindenki kemény akarattal és fegyelmel áll örhlényen és teljesíti kötelességét a haza védelmében. A politikai és a katonai vezetők között azonban ma nincs olyan ellentét, mint volt 1914-ben. Párhuzamot vonva az 1914-iki és az 1939-iki háború között, a lap kiemeli, hogy Olaszország hűségese barátja maradt Németországnak és bár Németország nem veszi igénybe az olasz fegyvereket, de Olaszország igen fontos szerepet vállalt az elszigetelés munkájában. A párhuzam során megemlíti a lap, hogy a német fegyverek ma nem állnak szemben az orosz fegyverekkel, mint az előző háborúban. Majd a továbbiakban hangsúlyozza a lap, hogy Hitler szavával élve, a németek azt remélik ettől a háborútól, hogy Lengyelország és Németország között olyan fordulat fog bekövetkezni, amely biztosítja a két ország békés együttműködését. Nyugatban nemzeti háborús cél Németországot, — írja a lap. Németország tiszteletben kívánja tartani a selemes országokat is, mert saját érdeke is ahhoz fűződik, hogy ezek az országok megőrizzék semlegességüket.

Visszaverték a német ellentámadást

Párizs, szeptember 11. A szombaton délután kiadott francia hadijelentés szerint a francia-német ütközetek ötven kilométeres szakaszon folytak. A francia előőrskök tovább folytatják előnyomulásukat.

Párizs, szeptember 11. (Rador). Havas: A francia főhadiszállás szeptember 11-én reggel kiadott jelentése a következő: „Az éjszaka általában nyugodtan telt el. Csepataink helyi jellegű előnyomulást tudnak elérni.”

Párizs, szeptember 11. (Rador). A Petit Parisien foglalkozva a nyugati hadműveletekkel, a következőket írja: „A németek 24 óra óta erősen ellenállnak az észak-keleti körzetben és megpróbálják visszaszerelni az

általunk elég gyorsan meghódított terepuraló állásokat. De az ellenség ellentámadásai semmiben sem változtattak a helyzetben. A francia gépfegyvertüz visszaverte az előretolt német katonákat. A német tüzérség is reagált, amiből kitűnik, hogy csepataink elérték a Siegfried-vonal előretolt részeit. Tüzérségünk is segített a Saar és a Vogézek közti előnyomulásban, ami annyit jelent, hogy folytonosan haladunk a Saarbrücken-től és a Moselle partjaitól délre elterülő vidéken. Mégis Sierk közelében az ellenség támadással próbálkozott, ami alatt azonban megtartottuk az előző napokban szerzett állásainkat.

Hároméves háborúra rendezkedik be Anglia

LONDON, szeptember 11. A Reuter ügyműködés a következő, szombaton este kiadott hivatalos közleményt továbbította:

„A hadi kabinet délelőtti ülésén úgy határozott, hogy politikáját arra a feltevésre alapítja, hogy a háború három évig, vagy még annál is tovább fog tartani. Az összes hivatalok utasítását kaptak, hogy hogy jövőbeni terveiket erre a feltevésre építsék fel. Időközben maradéktalanul és tevékeny módon hajtják végre az eddig foganatosított intézkedéseket. A fokozott védelmi program meggyorsítása érdekében a hadiszállítási minisztérium azonnali megteszi a szükséges intézkedéseket a muníciógyártás oly mérvű fokozására, hogy minden eshetőségre felkészülve legyen. Hasonló intézkedések történtek a légügyi minisztérium és az admirális között.”

Az intézkedésekkel kapcsolatosan nemzeti érdekből figyelembe veszik az ország polgári szükségleteit, valamint a külkereskedelm fenntartásának szükségességét.

Hivatalos körökben a fenti álláspontot ünnepélyes és félreértést nem keltő változások tekintik Göring marsall beszédére, aki kijelentette, hogy esetleg szó lehet arról, hogy Nagy-Britannia újólag megvizsgálja a háború és béke eshetőségeit. Hangsúlyozzák, hogy a fentebbi határozat lényege nem az, hogy a háború három évig fog tartani, hanem az, hogy Anglia el van határozva annak végsőkig való folytatására.”

Angol válasz Göring beszédére

London, szeptember 11. Nagy-Britannia minden félreértést kizáróan felett Göring marsall „békés felhívására”, kijelentve nyomban, hogy hosszú háborúra készül fel.

A hétfői reggeli angol lapok felháborodással utasítják vissza Göring ajánlásait, amelyeket erköletlenül fegyverszüneti javaslatnak neveznek. A lapok szerint Göring javaslatának egyetlen célja, hogy elaltassa a nemzetközi közvéleményt és hogy kiszabadítsa Németországot abból a kényszerhelyzetből, amelynek terhét súlyosnak kezdi érezni.

A Times vezércikkében kihangsúlyozza a nemzeti szocialista politikai stratégia teljes csődjét. Ez a stratégia, amelynek vonalait Göring marsall eseten beszédéből kitérnek, azt célozzák, hogy a nyugati hatalmak beleegyezzenek egy megalázó békébe és szemet-hunyjanak a Lengyelországgal szemben elkövetett támadás felett. A nemzeti szocialista Németország ugyanazt a hibát követte el, amelybe beleesett 1914-ben Vilmos császár is. A Daily Express a következőket írja: „Válaszunk az, hogy nincs bizalmunk Göring marsall szavai iránt. Határozott szándékunk végezni a nemzeti szocializmussal és készek vagyunk végigjárni az utat a béke magvalóságáig, bármilyen nehéz is legyen az.”

A Daily Mail diplomáciai levelezője szerint az angol háborús politikának három célja van. Ezek a következők: 1. Jóvátenni a Lengyelországgal elkövetett igazságtalanságot; 2. visszautasítani bármely tárgyalást Németországgal mindaddig, amíg egyetlen német katonája is tartózkodik lengyel földön; 3. lehetetlenné tenni, hogy olyan „monstruozitások”, mint amilyenek a Cseh-

szlovákia és Lengyelország ellen elkövetett támadások voltak, ne ismétlődhessenek meg bármely pillanatban más szabad és független európai államok ellen.

News Chronicle így ír: „Az egyik oka annak, hogy az elmúlt világháború hosszabb ideig tartott, mint kellett volna, az volt, hogy Anglia a kezdetben nem dobta harcba erőinek maximumát. Ez azonban nem fog megismétlődni.”

A Daily Telegraph a következőket írja: „Göring marsall ma kijelentette a német népeknek, hogy a lengyelországi hadjárat nem fog négy hétnél tovább tartani. Erre a szószátyárkodásra az angol kormány villámgyorsan válaszolt azzal, hogy terveit egy három éves, vagy talán még hosszabb háborúra állította be.”

A Daily Herald szerint a nemzeti szocialisták kétfajta taktikával kísérleteznek: Az egyik az, hogy megtevesztő ajánlatokkal el akarja altatni a világ lelkiismeretét, a másik pedig az, hogy fenyegetésekkel akarja megbénítani a német törekvésekkel szembeálló nemzeteket. Lengyelország, Franciaország és Anglia egyetlen tömböt alkotnak és e tömb egyetlen tagját sem lehet izolálni, vagy megsemmisíteni. Nem azért siettünk egy ügy segítségére, hogy másnap eláruljuk.”

Göring beszédének párizsi visszhangja

Párizs, szeptember 11. (Rador). A vasárnap reggeli francia lapok részletesen tárgyalják Göring marsall beszédét. A „Petit Parisien“ a következőket írja: Érdekes az a tény, hogy Göring marsall úgy beszélt hallgatói előtt, mintha a nyugati fronton még

...mából
...kolozsvári
...ület
...let tud.)
...t Egyesület
...port vált ki,
...let néven új
...lat igen in-
...a természet-
...talabb gene-
...ában hiva-
...ező Gyopár
...almából csü-
...pe, amelyek
...én, vasárnap
...ja a Kolozs-
... volt, ame-
...nalon meg-
...k. Az öt oso-
... volt megáll-
...a rendező
...r. KKAS
...n nyolcvan
...uristát egye-
...elek gerinc-
...ével jutott a
...sükkerdei me-
...t vissza Ko-
...26 kilométer
...Szászfenesi
...EKE forrás-
...vették 17-
...la ez volt:
...ecská völgye
...-Árpádcsuos.
...kolozsvárig kb.
...ucca-Róka-
...Majláth kut-
...vel érkezett a
...ngettettek kb.
...zó utvonalat
...e-EKE for-
...-Kolozsvár.
...k heten, meg-
...került csillag-
...ület részéről
...A Hivatalos
...előléptetési és
...a kolozsvári
...vetkező válto-
...Maria kémiál
...nársegedő, a
...általános ké-
...lett. Ugyan-
...állásaikban dr.
...Zescu Bárbu-
...oant pedig az
...k nevezték ki.
...adását Halmos
...nyamra meg-
...Str. Surda —
...a legolcsóbb
...ernát) könyv-
...a Unirli 29.)
...ceiből jelentik:
...tént a tecu-
...en. Egy gép-
...ntkanyárnál a
...nant. Az ut-
...ci kereskedő
...alatt. Az autó
...Blum Solo-
...főrt, valamint
...llították. Ut-
...tett s így két
...cséltlenségnek.
...ÉLET
...ngjait, hogy a
...er Nándorné
...rtani. Kérjük
...Vendégeket
...ezuton közli.
...al Str. Gh. Ba-
...ségében is les-
...lésekre igény-
...án 7-9-ig

APRÓ HIRDETÉSEK

Blăveștia „NICU“ — Szuk Bucuresti, Str. Carol 25. Soarelui uca 9 sarkán. Telefon: 429-21. Bucurestiben okvetlenül tekintse meg modelljemet. Vállalom új bundák készítését, átalakításokat. Szőrmefestések és kikészítések vegyi uton. Válaszpörtyözött levelű kérdésekre díjtalanul válaszolok. Régi bundáját csekély ráfizetéssel újra cserélem be.

Ingyen nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha- és kabátzöveteket, készíthetneműt, kötöttáruat, maradékokat Finkelsteinnál, Stroiescu 3, udvarban. Uránia mozgó látamozgott.

Palesztinai „Corona“ beretvapenge olcsó és tartós. Kérje minden szaküzletben.

Angol tanítás. Fischer Árpádné okl. tanárnő angol leckeadásait megkezdte. Tanít: kezdőket az új és bevált „Basic English“ szisztema szerint; haladókat társalgási alapon; angol gyorsírás és kereskedelmi levelezést. Cluj, Piața Unirii 6. Telefon 28-38.

Díszosztályozás kézi és motorikus hájtásra, olcsón eladó. Bărzava S. A. Arad, Str. Stefan C. Pop 6—8.

Nevelőt keresünk két negyedik liceumista kislányhoz teljes ellátással. Ajánlatok fizetési feltételekkel dr. Hirsch Jenő Sinterreag, Jud. Somes küldendők.

Gyógyszerészönként dirigentiával, román, magyar nyelvtudással, aki képes városi patika önálló vezetésére, esetleges katonai bevonulásom esetére keresek. Tehát olyan, állásban nem levő gyógyszerésznők, akik ezen esetre ez állás elvállalására képesek, curriculum vitaevel ellátott fényképes ajánlatukat küldjék e lap kiadóhivatalába „Gyógyszerész” jellegre.

Órakovyelést, üzleti könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja könyvszakértő. Cim a kiadóhivatalban.

Saját írógéppel rendelkező román, magyar, német gépírást délutáni órákra vállal hivatalnoknő. Cimet a kiadóba kér.

Vágós libát napi árban szállítok viszont-eladóknak. Klein, Szalonta, telefon 43.

Tanítványképzés! Kozmetika „Boté” Hamburg M. Reg. Ferdinand 34. II. tel. 20-11.

1—2 iskolás fiu vagy leány teljes ellátást kaphat. Cal. M. Foch 99. apart. 2.

Keresek 6 éves fiam mellé megfelelő bizonyítványokkal, képzett nevelőnt, aki a háztartásban is segítene. Leveleket „Családtag” jellegre a kiadó továbbítja.

Eladó egy jó állapotban lévő ספר חורר 85 cm. magas. Cim a kiadóban.

Könyvtársak diákok, 10—15 év körül, elfogadok teljes ellátásra. Ort. kóser háztartás. Timisoara III Bulv. Carol 29. Földszint 2.

Temesvári zsidó család, akinek harmadik liceumista fia van, teljes ellátást ad 13—15 éves fiának. Villalakás, elsőrendű polgári ellátás. Stern Sándor Timisoara, Abrud 5. Telefon 29-11.

Elegáns butorozott erkélyes, parkettes szoba azonnalra kiadó, két személynek is. Érdeklődni: Piața Mihai Viteazul 39., emelet ajtó 12., jobb.

Diplomás fogorvosnő társulna lehetőleg Clujon. Cim a kiadóban.

Szőnygek tisztítása villamos porszívóval. Markó, Regele Ferdinand 43. Telefon: 22-43.

Szép butorozott erkélyes, parkettes szoba azonnalra kiadó két személynek is. Érdeklődni: Piața Mihai Viteazul 39., emelet, ajtó 12., jobb.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LÉLKÉ: HIRDETÉS AZ ÚJ KELETRŐN

A vasúti tarifák emelése szeptember 15-én lép életbe. Közöltük, hogy a kormány a vasúti szállítási díjakra póttaxát vetett ki, a tehertáruvadásokra 10 százalékot, a személytarifákra öt százalékot. A CFR vezérigazgatójának újabb rendelete szerint ezek a póttaxák szeptember 15-én lépnek életbe.

SPORT

Döntetlen a Juventus—Sportul Studentesc A) liga mérkőzés

A Nemzeti Bajnokság B) fordulója nem hozott meglepetést. Játék nélkül jutott tovább a Román Kupában a Haggibbor

Barátságos mérkőzésen: Venus—Rapid FC 2:2

Bucuresti, szeptember 11. Tegnap tízezer főnyi közönség előtt T. Ionescu bíró vezetésével játszottak le az A) liga egyetlen vasárnapi mérkőzését a Juventus és a Sportul Studentesc csapatai, mely 3:3 (2:1) arányban döntetlenül végződött. Az izgalmas és érdekes mérkőzésen a Sportul az utolsó pillanatban egyenlített. Góllövők: Nacu, Niculescu és Dumitrescu, illetve Constantinescu (2) és Dragan.

Nemzeti Bajnokság B)

Nagykaroly. Universitatea—Victoria 5:3 (3:1). Góllövők: Taranu (2), Medrea (2) és Coman, illetve Stier (2) és Pop. Az egyetemi csapat erősen tartalékosan is biztosan győzött.

Csernovic. Dragos Voda—FC Braila 7:3 (2:1).

Bucuresti. Turda—Munkások Cernovic 5:1 (3:1).

Tighina. Makkabi Bucuresti—Traian 1:0 (0:0).

Iasi. Tricolor—Victoria CFR 8:0 (3:0).

Kisenev. AS Constanta—Sporting 4:3 (2:2).

Lugos. Vulturii—Sparta 4:0 (0:0).

Turcu-Severin. Jiul—CFR 2:1 (1:0).

Braila. Franco Romana—Ferroemail 3:1 (3:1).

Ploesti. Prahova—Doc 3:2 (0:1).

Galapi. DVA—Makkabi Kisenev 5:1 (2:1).

Lupeny. Minerul—CFR 2:0 (0:0), bíró Radulescu, góllövők: Sebők és Róth.

Temesvár. Electrica—Mica 1:0 (1:0), góllövő: Biró.

Nagyvárad. NAC—FC Craiova 4:1 (2:0), góllövők: Jakabovits (3) és Pop, illetve Constantinescu.

Marosvásárhely. Mures—Astra 7:1 (4:0), góllövők: Szász (3), Incze (2), Giliga és Kulcsár, illetve Albulescu.

Szatmár. Crisana—Olimpia 6:1 (4:0), góllövők: Torzsok (3), Deleanu (2) és Szilágyi, illetve Boronkai.

Arad. Kinizsi—Gloria 6:5 (3:2), góllövők: Thierjung (3), Bajusz (2), Malicza, illetve Fritz (4) és Igna.

Sepsiszentgyörgy. Oitl—Monopol 3:0 (2:0), góllövők: Barabás (2) és Székely.

Aranyosgyeres. A Sodronyipar 3:0-ra játék nélkül nyerte a Barkochba elleni mérkőzését, mivel a szatmári együttes nem jelent meg a pályán.

A Román Kupáért

Kolozsvár. A Román Kupa bizottsága az utolsó pillanatban úgy döntött, hogy a KMSC a KAC-cal kell vasárnap lejátsza a kupamérkőzését, míg a Haggibbor játék nélkül a második fordulóba került. KMSC—KAC 1:0 (1:0). Szükségbíró Bernstein. A győztes gólt az első féldő 44-ik percében 11-esből Schneider lötte.

Csernovic. A Caurum—CFR Radauti mérkőzés az utóbbi csapat távolmaradása miatt elmaradt.

Nagyszében. HTV—Romanofir 3:0 (0:2), Munkások—Elastic 1:0 (0:0).

Barátságos mérkőzések

Bucuresti. Venus—Rapid 2:2 (0:0), barátságos, bíró Emil Kroner. Góllövők: Iordache és Carciog, illetve Barátki (2).

Temesvár. TMAC—Victoria Temesvár 10:0 (1:0).

Arad. AMTE—Hakoah 3:0 (6:0).

Ressica. UDR—Răpensia 7:4 (4:1).

KÜLFÖLD

Budapest. Hungária—Ujpest 4:2 (3:0), Ferencváros—Törekvés 4:2 (3:0), Kispeszt—Szolnoki MAV 4:2 (1:1), Elektromos—Haladás 3:1 (0:0), Szürketaxi—Gamma 3:0 (1:0), Szeged FC—Bocskaik 2:0 (1:0) félbeszakítva, Nemzeti—Kassai AC 3:0.

Igen jól sikerült a Haggibbor—UEC atlétikai verseny

A Haggibbor és UEC klubközi atlétikai versenye, melyen női atlétikai számok is szerepeltek, igen jó sportot és érdekes küzdelmeket eredményezett. Résztettek a következők:

Súlylökés: 1. Erdélyi UEC 12 m 82 cm. 2. Schneider UEC 12 m 38 cm. 3. Rothschild Haggibbor 11 m 42 cm.

3000 m síkfutás: Diményi UEC 10 p 36 mp. 2. Schler UEC 10 p 43.4 mp. 3. Löw Haggibbor 10 p 53.9 mp.

Diszkoszvetés: 1. Erdélyi UEC 35 m 08 cm. 2. Schneider UEC 29 m 02 cm. 3. Riesler Haggibbor 23 m 60 cm.

Női diszkoszvetés: 1. Medrea Ileana Soimii 26 m 90 cm. 2. Medrea Irina 21 m 40 cm. 3. Biris Soimii 20 m 62 cm.

Gerelydobás: 1. Erdélyi UEC 35 m 25 cm. 2. Schneider UEC 30 m 05 cm. 3. Varga UEC 2 9m 12 cm.

100 m síkfutás: 1. Erdélyi UEC 12 mp. 2. Rothschild Haggibbor 12.6 mp. 3. Nierenfeld Haggibbor 13 mp.

4x100 m: 1. UEC 49.9 mp. 2. Haggibbor A) 53.9 mp. 3. Haggibbor B) 65 mp.

Női távolugrás: 1. Medrea Ileana Soimii 425 cm. 2. Teaciovă Soimii 415 cm. 3. Puskás Soimii 382 cm.

400 m női síkfutás: 1. Medrea Ileana Soimii 1 p 13.6 mp.

Női gerelydobás: 1. Medrea Ileana Soimii 24 m 30 cm. 2. Medrea Irina Soimii 18 m 38 cm. 3. Biris Soimii 16 m 89 cm.

Hármasugrás: 1. Riesler Haggibbor.

800 m: 1. Farkas Haggibbor 2 p 14.1 mp. 2. Schuller UEC 2 p 24.3 mp. 3. Friedmann

Haggibbor 2 p 25.8 mp.

Női súlydobás: 1. Medrea Ileana Soimii 8 m 51 cm. 2. Biris Soimii 7 m 01 cm. 3. Medrea Irina 6 m 61 cm.

100 m női síkfutás: 1. Böhm Haggibbor 14 mp. 2. Nicolae Soimii 14.1 mp. 3. Teaciovă 14.2 mp.

400 m: 1. Farkas Haggibbor 57.8 mp. 2. Friedmann Haggibbor 1 p 3. Mathias Haggibbor 1 p 07 mp.

1500 m: 1. Schuller UEC 4 p 40.9 mp. 2. Diményi UEC 4 p 44 mp. 3. Léb Haggibbor 4 p 51.8 mp.

4x100 m női staféta: 1. Soimii 66 mp.

Magasugrás: 1. Riesler Haggibbor 153 cm. 2. Kovács UEC 153 cm. 3. Schuller UEC 148 cm.

Távolugrás: 1. Varga UEC 554 cm. 2. Kovács UEC 548 cm. 3. Riesler Haggibbor 519 cm.

4x400 m: 1. Haggibbor A) 4 p 08 mp. 2. UEC 4 p 13mp. 3. Haggibbor B) 4 p 18.4 mp.

A pontversenyben az UEC 93 ponttal vezet a Haggibbor 88 pontjával szemben. A műsorból elmaradt a 110 m-es gátfutás, melyet később fognak megtartani és amelyek eredménye a pontversenyt még a Haggibbor javára is eldöntheti. A verseny jó eredményei és sikeres megrendezése bizonyították azt, hogy a két egyesület máris eredményes munkát fejtett ki az atlétika érdekében, melyért a Haggibbor részéről Mózes és Gyémánt szakosztályi vezetőket, az UEC részéről Arnan dr-t és Farcasanu teljes elismerés illeti.

Rekordozón a KAC uszóversenyén

A Haggibbor versenyzői több számban nagyon jól szerepeltek

Cluj, szeptember 11. A KAC uszóversenye a Károly király park uszodájában kitünően sikerrel ért véget. Ennek hatása alatt a KAC vezetősége úgy határozott, ha az időjárás kedvező lesz, a jövő vasárnap is uszóversenyt rendez klubközi jelleggel. A vasárnapi verseny részletes eredményei a következők:

50 m férfi gyors: 1. Csizmás 27.4 mp kerületi rekord (az országos rekord 27.2 mp).

100 m férfi mellúszás: 1. Sebestyén Haggibbor 1 p 28.4 mp. 2. Kiss 1 p 32.5 mp. 3. Lőrinczi 1 p 36.8 mp.

200 m női mellúszás: 1. Agoston 3 p 43.7 mp kerületi rekord.

800 m gyors: 1. Jordáki 13 p 15.9 mp. 2. Zeldner 13 p 48.6 mp.

50 m ifjúsági hát: 1. Muntyán 43.2 mp. 2. Róbert Haggibbor 43.4 mp. 3. Kiss 44.2 mp.

200 m férfi gyors: 1. Csizmás 2 p 40.2 mp.

400 m férfi mell: 1. Sebestyén Haggibbor 7 p 12 mp. kerületi rekord. 2. Kiss 8 p 01 mp. 3x50 m. férfi gyorsstaféta: 1. KAC (Muntyán, Lőrincz, Gálffy) 2 p 02 mp kerületi

rekord. 2. Haggibbor 2 p 12 mp. 3. KAC B) 2 p 12.8 mp.

100 m ifjúsági gyors: 1. Zeidner 1 p 14.8 mp. 2. Gálffy 1 p 16 mp. 3. Báza 1 p 19 mp.

100 m férfi gyors: 1. Csizmás 1 p 06.2 mp. (bemutató uszás).

100 m női ifjúsági mell: 1. Agoston 1 p 45.6 mp kerületi rekord.

100 m ifjúsági hát: 1. Muntyán 1 p 3.96 mp. 2. Róbert Haggibbor 1 p 40.4 mp.

200 m ifjúsági mell: 1. Lőrinczi 3 p 41.4 mp. 2. Kádár 3 p 42.4 mp.

50 m ifjúsági gyors: 1. Gálffy 32 mp. 2. Zeidner 32.6 mp. 3. Prahab36.2 mp.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A SELECT MOZGO MUSORA:

Általános közkívánatra: Kentucky, a szenvedélyek városa. Színes, minden tekintetben tökéletes film, melynek legizgalmasabb jelenete a kentucky-i löverseny. Főszerepekben: Loretta Young, Hollywood leg-elegánsabb és legszínesebb művésznője.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Dupla műsor! 1. A négy nővér. Egy kis amerikai család története, tele mosollyal és könnyel. Főszerepekben a legszebb három amerikai nővér: Lola, Priscilla és Rosemary Lane. 2. Nászt feláron. Zeneszerepekben: Verebes Ernő, Agay Irén, Kabos Gyula.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Segítség, férjhez megyek! Szenzációs vígjáték. Főszereplők: Danielle Darrieux, Douglas Fairbanks. A film előtt Paramount világhírű.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Két szenzációs premier egy helyért: I. Gyanúsított asszonyok. A világvárosok szenzációja. Asszonyok jönnek el megnézni ezt a filmet, amelynek mély tartalmából sok tanulságot szűrhetek le. Főszereplők: Warren William, Gail Patrick. II. Három ember a hóban. Erich Kästner világhírű regényének filmváltozata. Főszereplők: Robert Young, Mary Astor, Frank Morgan. Előtte új Metro híradó.

A THALIA MOZGO MUSORA:

Figyelem! Az őszi szezon szenzációja! Ma és mindennap minden idők leghatalmasabb dzsungel világlágere: Az őserdők hősei. Mindkét rész egyszerre egy helyért! Előadások: 3, 6 és 9 órakor.

A RIO MOZGO MUSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor! Két világláger! Egy helyért! I. Egy édes kis lány. Énekes, zenés filmsláger. Fősz.: Deanna Durbin és Herbert Marshall. II. Marco Polo kalandjai. Monumentális rendezésű történelmi dráma. Az évad szenzációja. Fősz.: Garry Cooper és Sigrid Gurie. III. Journal. Helyárak: 14 plusz 5 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, szeptember 12.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, étvend: 12: Időjelzés. 12:03: Sandu Marcu zenekara. 13: Időjelzés. 13:05: Sandu Marcu zenekara. 13:40: Olteniai népdalok. 14:10: Hírek. 14:30: Hanglemezek. 15:10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés. 19:02: Tudományos krónika. 19:17: Énekkari hanglemezek. 19:50: Rave hanglemezek. 20:15: Vasa Prihoda és Jehud Menuhin hanglemezei. 20:40: George Stefanescu énekel. 21: Régi francia balettek. 22: Hírek, sport hírek. 22:25: Tánclémezek. 22:40: Spanyol énekesek hanglemezei. 23: Hírek. 23:15: Vasile Julea zenekara, Rodica Bujor énekszámával. 23:45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13:10: A rádió szalonzenekara. 13:40: Hírek. 14:30: Művészek hanglemezei. 15:30: Hírek. 17:45: Hírek. 18:10: Cigányzene. 19:50: Temesváry János mélyhegedű száma. 20:15: Hírek. 20:25: Basilides Mária énekel. 20:50: „A csodatűlkör”. Babay József mesejátéka. 22:40: Hírek. 23: Tánclémezek. 0: Melles Béla zenekara. 1:05: Hírek.

Térképek, atlaszok a világ minden részéről Lepage-nál, Kolozsvár. Kérjen térképjegyzéket, közölje mit kíván.

A terror nem a régi De itt is, ott vagy revolvet tet. Dr. Na atyafilátogat fertályban se sítették. — nonba igyeke östeszendős r gyerek, állap ják. — Egy ből igyekezet tüzet kapott. kilenc eszten Szörnyethalt. leányt, átfurt hátán jött Szombaton de rendőrtiszt be részben lévő zochnut) é robbant fel al egyik tiszt a litikai ügyosz tessen tudott l ügyosztályba zsidó gyártma usgy tartja, ho ták a távolbó felette. A hat zsidó városrés tott volna bele valószínűtlen, közre a felidé lakóit a rendő re kiderült, Szabadonbocsá Jeruzsálem ko den kávéházat Kávéház, mozi s egyéb háztas éppenséggel éh a privát kifözé

Herzl kedven Trust, a cionil pénzügyete, a tott hajdani tá jutott, megint ki per kapcsán csendesség a amelynek min nem kevesebb gyezte le annak egész Nagy-Br nyese. Ma min leány messze-m geti életét. A egy 287.000 fon délafrikai zsidó nevet írta be a Bonisation Trust gyónának kezele nek. A bank l mann professzor kozik követelése délkező zsidó té raelben. Nemes hogy a jásuvnál gyedmillióss sum

A Váád háleu a sabbat érdeké órában, amelyb összefogott a zsi kell szednünk n örizzük kulturál azt, ami szentt Hűek kell marad dó otthon, a zsi szint kölcsönözöt kezdődik a felhő dig, amikben kic sabbatok és az íy lom napjai legy sára, meghallgá emberekkel fenn re. A nemzet egy élet vidám old Ahogyan apámé Megtetézve az ó erővel, amint illi letben építi a ma

Elul 15-én meg tina zsidó népisko gában 16 ezer gy az iskolai év a zsi dik. Tamuz 15-én 15-én nyitnak. Ho legben sok kedvé padokba? — más Bigészen bizonyos, Bizonyos tónyos, egyképpen nehéz évre az, hogy az e tani kell, tanulni

Palesztinai diárium

Tel-Aviv, szeptember elején.

A terror tovább tart az országban. Igaz, nem a régi széleskörű gyilkos munka többé. De itt is, ott is megdörög egy-egy puska, vagy revolver és pusztítja a drága emberéletet. Dr. Naftali Tauber Pinskóbbi jött ide atyafiátogatásba. A jeruzsálemi Bajitvegan fertályban sétáltatott, amikor halálra sebesítették. — A 2-es számú autóbusz Nevé Sámobba igyekezett Haifából. Rálöttek. Huszonötösztendő munkás adta meg az árat. Kisgyerek, állapotos asszony, öreg szülők sirtak. — Egy lakodalmas család Jeruzsálemből igyekezett taxin haza Tel-Avivba. Sor-tízet kapott. A család egyik gyermekét, egy kilenc esztendő fiút gyomrán érte a golyó. Szörnyethalt. A másik gyermeket, 17 éves leányt, átfurta a golyó, a mellén hatolt be, a hátán jött ki. Elvetészerűes sebesült. — Szombat délután háromóra tájt, két brit rendőrtiszt ballagott haza a Rechavja városrészben lévő lakására. A Jewish Agency (a zsochnut) épülettömbjének közelében akna robbant fel alattuk és izekre tépte őket. Az egyik tiszt a zsidó ügyek intézője volt a politikai ügyosztályon; szóban-írásban tökéletesen tudott héberül. A másik tiszt az arab ügyosztályba volt beosztva. A hivatalosság zsidó gyártmányuk minősíti az aknát és úgy tartja, hogy gombnyomással robbantották a távolból, amikor a két tiszt áthaladt felette. A hatóság nem gondol arra, hogy a zsidó városrészben temérdek zsidó pusztulhatott volna bele ebbe a robbanásba, így tehát valószínűleg, hogy zsidó kéz működött volna közre a felidzésében. A szomszédos házak lakóit a rendőrségre hurcolták. De egyikőrről kiderült, hogy semmi közük az esethez. Szabadonbocsátották őket. Ellenben a zsidó Jeruzsálem kollektív büntetést kapott. Minden kávéházát, éttermét, moziját lezárták. Kávéház, mozi még hagyján. De a sok diák, a egyéb háztartás nélküli jeruzsálemi lakos, éppenséggel éhkopra jutott a vendéglők, sőt a privát kifőzések lezárása folytán.

Herzl kedvenc gyermeke, a Jewish Colonial Trust, a cionista szervezetnek ez az első pénzintézete, amelynek a charterért folytatott hajdani tárgyalásoknál fontos szerepe jutott, megint hallat magáról. Egy hagyatéki per kapcsán emlegetik. Egyébként nagy a csendesség a pontosan 40 éves bank körül, amelynek mintegy 395 ezer fontos tőkéjét nem kevesebb mint 118.347 részvényes jegyezte le annak idején. A JCT-nek volt így egész Nagy-Britanniában a legtöbb részvényese. Ma mint az APC anyaintézete — a leány messze-messze túlnőtt a fején! — tengeri életét. A JCT most igényt támasztott egy 287.000 fontos hagyatékra, amelyet egy délafrikai zsidó testált — tévedésből ezt a nevet írta be a végrendeletébe: a Jewish Colonisation Trustra még 1924-ben, s amit vagyónak kezelő vonakodnak kiadni a JCT-nek. A bank levelek, Szokolov és Weizmann professzor írásbeli vallomásaira hivatkozik követelésében. Az összeget a végrendelező zsidó telepítésre szánta Erec Jiszraelben. Nemes célra tehát. És bizonyos, hogy a jisivnál jól fogna ez a több mint negyedmillióssá summa.

A Váád háleumi felhívást intéz a jisivhoz a sabbat érdekében. Ebben a felelősségteljes órában, amelyben a sötétség minden ereje összefogott a zsidóság ellen, nekünk is össze kell szednünk minden erőnket, hogy megőrizzük kulturális életünk épességét és mindazt, ami szentté avatta nemzeti létünket. Hűek kell maradjunk mindahhoz, ami a zsidó otthon, a zsidó közelet számára sajátos színt kölcsönözött. — Így, ezekkel a szavakkal kezdődik a felhívás. A végső akkordjai pedig, amikben kicselekedt, így hangzanak: A sabbat és az ünnepnapok a teljes nyugalom napjai legyenek. A Tan tanulmányozására, meghallgatására használjuk fel. Az emberekkel fennálló kapcsolataink kiépítésére. A nemzet egységének megerősítésére. Az élet vidám oldalának kihangsúlyozására. Ahogyan apáink cselekedték a galutban. Megtetézte az ő módjukat több díszszel, több erővel, amint illik egy néphez, amely becsületben építi a maga otthonát.

Elul 15-én megkezdődött a tanítás Palesztina zsidó népiskoláiban. Tel-Avivban egymagában 18 ezer gyermek rukkolt be. Mert itt az iskolai év a zsidó kalendárium után igazodik. Tamuz 15-én zárnak az iskolák és Elul 15-én nyitnak. Hogy ebben a nagy nyári melegben sok kedvvel illekedjen a nebulók a padokba? — más kérdés. Sőt nem is kérdés. Bizonyos bizonyos, hogy kedvtelennül illekedjen. Bizonyos továbbá, hogy tanítót, tanítványt egyképpen nehéz problémák elé állít évről-évre az, hogy az eluli nagy melegben is tanítani kell, tanulni muszáj. De nincs rá más

kádencia. A tanév így is 10 hónapos mindössze. És ebből az időből le kell vonni a Tisri ünnepkonglomerátumát, le a chanukkát, pézsachot ésatöbbi. A mi időnkben az esőről énekelünk mint az iskolabájtárs akadályáról. Így szót a nótánk: Ha esik is, mindhiába, El kell menni iskolába. Itt azonban, ahol semmi nyoma az elul borongós őszi hangulatának, amit a chucleareci ünnepi cikkek annyit emlegetnek, amikor megállapítják, hogy a természet is összehangot tart a szelichoti napok vezeklő, mellverdés imáival. Itt, ahol nagy darab zavartalan keltség az egész ég, esőnek, szélnek semmi nyoma elulban itt, ahol vad nyár ez a hónap, — dehogyan is illik az esőt, mint az iskolabájtárs akadályát emlegetni. Itt csak azt énekelhetik az újra igába került, elszontyolódott tanítók-tanítványok: Ha meleg is, mindhiába, El kell menni iskolába.

Egy londoni hetilap, Palesztina a címe, megsiratja az örményeket, akik most, hogy Alexandrette szandzsákja újra török kézre került, megint kezükbe kell vegyék a vándorbotot. A Muza Dag esete után nincsen bizalmuk a török uralom iránt, bámmekkorát is változott a török kormányzat és lélek a kemali diktatura óta. A Palestine úgy tudja, hogy a francia kormányzat Libanonban fog helyet szorítani számukra és hogy Libanon modern keresztény köztársaságá fog átfarmalódni Beirut kikötővel, jó szomszédságban a zsidó többségű fejlődő Palesztinával. A

törökök uralma pedig ki fog terjedni Szíria egyéb részeire is. Franciaország engedékenysége semmiesetre sem fog megállani a szandzsáknál. Ez a török terjeszkedés mely sebet üt majd a pánarab eszmén; mint valami szappanbuborék fog szétpattanni a hatása alatt. Viszont a korszerű törököktől el lehet várni, hogy szakítson a faji gondolatral, hogy felismerje, a lojális kisebbség nem akadály, hanem erőforrás. Az így gondolkozó török szintén jó szomszédja lesz a palesztinai zsidó államnak, szemben a bagdadi és a damaszkuszi arabbal, aki még mindig középkori lélek. — Csupa érdekes gondolat és tervezet. De mindegyik mögé nagy kérdőjelek tartoznak. Egyelőre a pán-arab mozgolódás hasonlíthatatlanul nagyobb realitás, mint az önálló Libanon, a török Szíria és — sajnos — mint a zsidótöbbségű Palesztina is.

A kiállítási épülettől, a tááruchá-tól az Allenbyig közeledő, a munkásfertályt áthatító és ezért mindig tulzsufolt 6-os autóbusról szól ez a telavivi élc. Sokan várnak a kocsijára, de egyre-másra túltömvé érkeznek. „En mákom!” — szól le a bakról a sofőr és a várakozók továbbbizzadnak a megálló-nál. Egy anya és a lánya is van közöttük. Az anya helyet kapva végre a negyedik kocsi-ban, de mire a lánya is fel akar szállni, megint felhangzik a gonosz „En mákom!” (Nincs hely) és a lány lemarad. A mama kérélni kezdi a sofőrt: Csak nem fogja a lányt elválasztani az anyjától? Mire a sofőr vésszen komoly arccal: Isten őrizzen! Egyszer választottam el egy lányt az anyjától és még ma is vakaródomzom miatta. Sohsem fogok ilyent még egyszer elkövetni! Tessék beszállni, kislány!

Ben-Yehusua

KÖZGAZDASÁG

A negyedik évnegyedre szóló import-engedélyekre vonatkozó kérések szeptember 30-ig adandók be

Sem új kereteket, sem a keretek kibővítését nem engedélyezik

Bucuresti, szeptember 11. A folyó évnegyedre, amely szeptember 30-án zárul, a behozatali engedélyek legnagyobb részét már kiadták. Különös figyelmet szenteltek a behozatali engedélyek kiadásánál a nyersanyagoknak és az ezekre vonatkozó kéréseket teljes egészükben igyekeztek teljesíteni. A Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság a jelenlegi eseményekre való tekintettel úgy határozott, hogy új behozatali kereteket nem engedélyez és nem járul hozzá a jelenlegiek emeléséhez sem.

Ami a negyedik évnegyedre vonatkozó behozatali illeti, az ezzel kapcsolatos kérényeket szeptember 10-től fogadják el szeptember 30-ig. Ezen a határidőn túl beadott kérényeket nem vesznek figyelembe. Ugyanakkor be kell jegyeztetni a különböző ipar-

vállalatok nyersanyagszükségletére vonatkozó kérényeket is. Az iparvállalatok számára szükséges gépekre, felszerelésekre, gépalkatrészekre vonatkozó engedélyeket október elseje után fogadják el.

Az importörök kérényekben kötelesek megjelölni az országot, ahonnan a behozatali eszközöket akarják. Minden egyes ország számára külön nyomtatványt kell kiállítani. Külön felhívják a következőkre az érdekeltek figyelmét: Azokat, akik a harmadik évnegyedben eszközölt behozatal ellenértékét nem helyezik letétbe idejében leiben, abban a reményben, hogy a jelenlegi események következtében az idegen valuták árfolyamának esése következtében kedvezőbb feltételek mellett fizethetnek, szigorúan megbüntetik és megvonják tőlük a behozatali jogát.

Az Érmelléken az országos állagnál jobb bortermésre számítanak

Nagyvárad és az Érmellék szőlőterméséről kedvező jelentések érkeznek. Különösen kedvezők a jelentések a termés minőségét illetően. Ha az idő így marad, akkor a borszőlő elsősorú minőségének ígérkezik. Sőt kellő időben még kevés eső sem árt, mert a nedvesség növelné a szőlő kiadóképességét. Az eddigi jelentések szerint a múlt havi esőzések miatt a szőlőszemek sok helyen kirepedtek, de ez csak a csemegezőlőnél történt, a borszőlő érintetlenül maradt. Mennyiség tekintetében a termés alatta marad a múlt évinek, ami pedig színén nem érte el az itt szokásos holdankénti 20—25 hektoliteres átlagot.

Az idén ha az idő kedvez, holdanként 15—18 hektoliterre lehet számítani a hegyvidéken. A homokos talajon, amilyen Érmihályfalva és az innen Nagyvárad felé húzó vidék, 20—22 hektoliteres holdankénti átlagra lehet számítani. Ami a piacot illeti, a rendes, fogyasztási célokra szolgáló vegyes asztali bor, ami itt a termés gerincét képezi, könnyebben talál vevőre, míg a nagyobb alkoholtartalmu fajták (rizling, delavári, kövidínka, fehér burgundi, bakar, olasz rizling) nehezebben helyezhetők el. Ezeknek az árai, a minőségre való tekintettel, mintegy ötven százalékkal magasabbak. Ezen a vidéken eladások fix árban még nem történtek, holott más években ilyenkor már nagyobb kötések voltak. Szürettel való eladás, amely más években ilyenkor már nagyobb mennyiségben történt rituális célokra, ezideig szintén nem fordult elő. Borkereskedői körökben tudnak egy ajánlatról: kétezzer hektoliter bort kínáltak öt lejes literenkénti árban, musként leszállítva. Bár az új szőlőtörvény az adót a szőlővel beültetett terület után veti ki és így a bor menesül az adó alól, a felkínált bormennyiség még ilyen olcsó árban sem talált

vevőre. A szüret Nagyvárad vidékén és az Érmelléken előreláthatólag október második felében, inkább a hónap vége felé lesz, míg a koránérő delavárit már szeptember végén szüretelik. Tekintettel a múltévi nagy fogyasztásra, a hordók kiürültek úgy, hogy megfelelő hordómennyiség fog rendelkezésre állni, úgy, hogy kereslet nincs. Ennek dacára a hordóárak literenkénti irtartalommal számítva 2.50—3 lejnél tartanak. A munkabérek is elég magasak. Van község, ahol a napszám nyolcvan lej, élelem nélkül. A gondosabb szőlősgazdáknál azonban a munkálatok már be vannak fejezve.

A kereskedelmi malmok bármilyen mennyiségben vásárolhatnak búzát

Bucuresti, szeptember 11. A nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, amelyben felhatalmazza a kereskedelmi malmokat, hogy akár közvetlenül a termelőktől, akár pedig a Szövetkezeti Intézetnél búzát bármilyen mennyiségben megvásároljanak. A rendelet szerint a malmok kötelesek betartani a minimális buzaárakra vonatkozó rendelkezéseket.

A postaforgalom a külfölddel is rendszeresen bonyolódik. A posta vezérigazgatósága kommunikációt tett közvé, amely szerint a postai forgalom sem belföldi, sem külföldi viszonylatban egy percig sem szünetelt és rendszeresen bonyolódik. Azok az államok, amelyek a postai forgalomban korlátozásokat léptettek, vagy léptettek életbe, a vonatkozó rendelkezéseket a lapokban és a rádió útján közli a posta vezérigazgatósága.

A Zernesti Celluloze-gyár 1500 vagon cellulozé kompenzációs exportjára kapott engedélyt. A Zernesti Celluloze-gyár a kormánytól engedélyt kapott, amelynek alapján a vállalat 1500 vagon cellulozé exportálhat, bármely államba, kompenzációs uton. Az ellenértékből a vállalat husz százalékot devizákban a Banca Naționalănek beszolgáltatni köteles, 40 százalékot saját céljaira használhat fel és 40 százalékért árut importálhat bármelyik szabaddevizájú államból.

A Szeszmonopol tíz millió lej értékű szilvapálinkát és cukját vásárol a termelőktől Arad és Hunyad megyékben. Közöltük, hogy a Szeszmonopol vezetősége — a nagy szilvatermés miatt — elhatározta, hogy a termelőktől nagyobb mennyiségű szilvapálinkát és cukját átvessz, hogy ily módon megakadályozza a gyümölcspálinkák áresését. Az elmúlt napokban a Szeszmonopol delegátusai Aradon már meg is kezdték az ilyen vásárlásokat és a Szeszmonopol e célra tíz millió lejt utalt ki. A Szeszmonopol e pálinkákat 40 banis fokozékú áron veszi át.

A Margina—Resița leállította egyik ecetgyárát. A Margina—Resița rt.-nak tudvalevőleg a Ménésvölgyben is van egy ecetgyára, amely 200 munkást foglalkoztatott. A gyár most beszüntette termelését és munkásait elbocsátotta. Az üzem leállítását megelőzően a gyár munkásai 15 százalékos béremelést kértek. A gyár vezetősége ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jelenlegi kereslet az üzem fenntartását nem biztosítja és ezért a termelés bizonytalan időre beszüntette. A munkások úgy határozottak, hogy az ügyben a munkügyi minisztériumhoz fordulnak.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.50
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.00—673.44
holland forint	76.11—77.28
svájci frank	31.88—32.26
francia frank	3.78—3.85
márka	60.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1425—1430
angol font, 20%-os kvóta	1465—1475
angol font, 40%-os kvóta	1180—1190
dollár, 30%-os szabadkvóta	346
svájci frank, 30%-os kvóta	75—
francia frank, 20%-os szabadkvóta	8
francia frank, 30%-os kvóta	8.30
holland forint, 30%-os kvóta	165
belgas, 30%-os	96.55
svédkorona, 30%-os kvóta	80

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font angol árukra	1210 lej
font más államok áruira	1305 „
font angol gyarmatok áruira	1250 „
belgas	55 „
holland forint	140—142 „

Könyvkötészeti munkákat szilárdan és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

OLUJ, Piața Unirii 9.

EMBER 12.
mp. 3. KAC B
Zaidner 1 p 14.4
Bázsa 1 p 19 mp.
más 1 p 06.2 mp.
1. Agoston 1 p
untján 1 p 3.96
p 40.4 mp.
Lörinczi 3 p 41.4
alfy 32 mp. 2.
3.2 mp.
FILM
ZET
MUSORA:
ucky, a szenved-
tekintetben
legizgalmasabb
rseny. Főszere-
Hollywood leg-
abb művésznője.
MUSORA:
r. Egy kis ame-
le mosollyal és
a legszebb há-
ola, Priscilla és
ut féláron. Ze-
ekben: Verebes
Gyula.
MUSORA:
Szenzációs vig-
nielle Darrieux.
film előtt Para-
MUSORA:
Egy helyért: I.
A világvárosok
jöjjetek el meg-
nek mély tartal-
arhettek le. Fő-
am, Gaill Patrick.
n. Erich Kästner
lmváltozata. Fősz.
ng, Mary Astor,
j Metro híradó.
MUSORA:
enzációja: Ma és
leghatalmasabb
az óserdők hősei.
e egy helyért?
kor.
MUSORA:
világláger! Egy
s lány. Enekes,
Daenna Durbin,
Marco Polo ka-
rendezésű törté-
enzációja. Fősz.
Gurie, III. Jour-
5 lej.
MUSOR
12.
k, torna, étrend-
Marcu zenekara.
Marcu zenekara.
10: Hírek. 14.30:
közlemények.
mányos krónika.
19.50: Ravei
rhoda és Jehud
0: George Stefa-
ba balettek. 22:
csemezelek. 22.40:
zelei. 23: Hírek.
a, Rodica Bujor
francia és angol
hírek, hanglem-
rádió szalonze-
Művészlemez-
10: Cigányzene.
yhegedi számai.
Mária énekel.
ay József mese-
ánlemez-ek. 0:
Hírek.
g minden rész-
Kérjen térkép

UJ KELET Legújabb hírek

Ma dönt a török nemzetgyűlés

Weygand tábornok Ankarába érkezett

(ötödik oldali cikkünk folytatása.)

ANKARA, szeptember 11. (Rador). Ma ül össze a török nemzetgyűlés, amelynek állásfoglalása elé feszült érdeklődéssel néz az egész világ. A török miniszterelnök ugyanis bejelentette, hogy a nemzetgyűlés fog dönteni Törökország állásfoglalását illetően a háborúval szemben.

ANKARA, szeptember 11. (Rador). Stefani Weygand tábornok Beyrouthból, ahol több személyiséggel tárgyalt, tegnap repülőgépen Ankarába érkezett. Innen ismét Beyrouthba és nem Párizsba repül, mint ahogy híresztelték.

A török külügyminiszter Moszkvába utazik

ANKARA, szeptember 11. (Dunaposta). A hétfő reggeli török lapok arról adnak hírt, hogy Saracoglu török külügyminiszter a közeli napokban Moszkvába utazik. A lapok azt állítják, hogy a külügyminiszter moszkvai utjával viszonzni kívánja Potemkin helyettes ankarai látogatását.

Moszkva, szeptember 11. (Rador). A DNB közli: Különböző hírforrások jelentik, hogy a szovjet területen több tartalékos évszámot behívtak péntektől kezdve. Orosz hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy olyan tartalékos tisztekről és legénységekről van szó, akik 5-10 évvel ezelőtt hagyták el a tényleges katonai szolgálatot. A behívottak frontegyenruhában ismeretlen utirányba távoztak.

Élelmiszerhiány Moszkvában
Moszkva, szeptember 11. (Rador). A Havas távirati iroda Moszkvából szerzett híradása szerint egyes élelmiszertermékek ritkulni kezdenek. Moszkvában cukor majdnem egyáltalán nem kapható. Ez az élelmiszerhiány egyébként előzőleg is eléggé ritka volt. Az üzletek előtt a sórt és lisztet is sorban állnak. Benzin ugyancsak nehezen található.

Anglia letiltotta az Oroszországba rendelt szállításokat

Moszkva, szeptember 11. (Dunaposta). Az utóbbi időben több angol cég megtagadta a szovjetkormány által megrendelt és kifizetett gépek szállítását. A cégek arra hivatkoznak, hogy kötelezettségeiket az angol kormány tiltakozó rendelkezése következtében nem teljesíthetik. A szovjet kereskedelmi népbiztosa ezért a londoni szovjetkötvet útján felvilágosításokat kért az angol kormánytól.

Cáfolják Litvinov agyonlövésének híreit

Moszkva, szeptember 11. A Tass távirati ügynökség kifalálásnak állítja azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek szerint Litvinov volt külügyi népbiztost letartóztatták és agyonlőtték.

Daladier átveszi a külügyi tárcát, Petain marsall hadügyminiszter, Bonnet burgosi követ lesz

PÁRIZS, szeptember 11. (Dunaposta.) Politikai körök értesülése szerint Daladier francia miniszterelnök a kormány át szervezése során magának tartja meg a külügyi tárcát. A hadügyi tárcát átvetéltére hír szerint, a 83 éves Petain marsall, jelenlegi burgosi követet kéri fel, akinek helyét Bonnet külügyminiszter foglalná el Burgosban.

A román, lengyel, török, magyar és amerikai nagykövetekkel tárgyalt a francia miniszterelnök

Párizs, szeptember 11. (Rador.) Daladier szombaton kihallgatáson fogadta Richard Franasovici román nagykövetet, majd Lengyelország és Törökország követével tanácskozott. Bonnet külügyminiszter Kuen Hédeváry magyar követet fogadta, a miniszterelnök pedig a délutáni órákban Lukaszewicz lengyel nagykövetet, majd Bullit amerikai nagykövetet fogadta audiencián.

Párizs, szeptember 11. (Dunaposta.) Bonnet francia külügyminiszter hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta a párizsi pápai nunciust, Petain marsallt, Franciaország madridi követét, valamint a francia kamara külügyi bizottságának vezetőjét.

Párizs, szeptember 11. (Dunaposta.) Petain marsall, Franciaország madridi nagykövete, hétfőn délelőtt több megbeszélést folytatott Daladier miniszterelnökkel és Bonnet külügyminiszterrel.

A magyar külügyminiszter berlini repülőútja

Budapest, szeptember 11. (Rador.) Csáky gróf magyar külügyminiszter csütörtökön repülőgépen Németországba utazott és onnan pénteken éjjel tért vissza a magyar fővárosba. Csáky megbeszélést folytatott a német kormány több tagjával.

A római tárgyalások

London, szeptember 11. (Rador). A Stefani ügynökség közli, hogy az angol lapok megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítanak a látogatásnak, amelyet Anglia római

FIGYELEM! Az őszi szezon szenzációja!! FIGYELEM!

Ma és minden nap a THALIA MOZGÓBAN
minden idők leghatalmasabb dzsungel világslágere:
Az őserdők hősei

Mindkét rész egyszerre, egy helyért! Előadások: 3, 6 és 9 órakor.

Legújabb hadijelentések:

Francia tábornok veszi át a parancsnokságot a lengyel csapatok fölött

PÁRIZS, szeptember 11. A lengyel főhadiszállás mellett működő francia és angol tudósítók szerint a lengyel csapatok visszavonulása és a lengyel kormány Lembergbe való átköltözése előre megállapított terv szerint történt. Ugyancsak e tudósítók szerint Varsótól 10 kilométernyire elkezdődött harc folyik.

ROMA, szeptember 11. Varsói hír szerint a lengyel csapatok ellentámadásba mentek át. Római körök varsói forrásból szerzett értesülése szerint egy ismert francia tábornok veszi át a lengyel csapatok felett a parancsnokságot, aki egyben át is szervezi a lengyel hadsereget.

Nagy ütközet készül a San-folyónál

BERLIN, szeptember 11. A német hadseregparancsnokság jelentése szerint a lengyelországi harcok befejezéshez közelednek, ami egyet jelent a Visztulától nyugatra elhelyezett lengyel csapatok megsemmisítésével.

Lengyelországban, ahol a német csapatok a San folyón túlra szorították vissza a lengyeleket, nagy ütközet van készülődésben. Tomaszow, Jarvina, Rozimov és Jaroszlaw helységek körül a bekerített lengyel csapatok egymásután teszik le a fegyvert. A német csapatoknak sikerült hidat verniök a Marev folyón keresztül.

Varsóban a lengyel tüzérség erős harcokat folytat a város nyugati részén levő német csapatok ellen. Ugyancsak Berlinből jelentik, hogy a Galiciában visszavonuló lengyel csapatok Jazlo közelében használhatatlaná tették az összes petroléumforrásokat.

Gdynia bekerítése, német híradás szerint, tovább folyik. A német tengeri haderők ebben a műveletben hathatósan segítettek a szárazföldi hadsereget. Ugyanakkor a német repülők Lemberg és Lublin környékét bombázták. A bombák megsemmisítették Lemberg nyugati pályaudvarát.

Lemberget bombázták a németek
Berlin, szeptember 11. (Rador). Észak-

A csehszlovák hadsereg

Párizs, szeptember 11. (Rador) Csehszlovákia párizsi követe nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben kijelentette, hogy nem csehszlovák önkéntesekből álló légiórol van szó, hanem csehszlovák hadseregről. Bár

Csehszlovákia el van foglalva, az ország jogilag létezik. A csehszlovák hadsereg, amely máris 50.000 emberből áll, csehszlovák tábornokok vezetése alatt fog harcolni az angol, francia és lengyel hadseregek mellett.

Saarbrückent bombázták a franciák

LUXEMBURG, szeptember 11. (Dunaposta.) Luxemburg területén az elmúlt éjszaka folyamán szüntelen ágyudörgés volt hallható. Mint Luxemburgból jelentik, megfigyelték, hogy erős tüzéri mővelet folyt az éjszaka folyamán, de légi bombázás nem történt.

met léghárító ágyúk három francia repülőgépet lelőttek.

BERLIN, szeptember 11. (Rador). A nyugati fronton, jelentik Berlinből, a francia tüzéri Saarbriicken repülőterét bombázta, amelyet előzőleg kiürítettek. A né-

Párizs, szeptember 11. (Rador) A Havas távirati iroda jelenti, hogy a nyugati fronton nagyobb összetűzésre készülnek a szemben álló haderők. A francia csapatok tovább folytatják a támadást, amelynek során több falut elfoglaltak. A német csapatok északon védik a tüzéri megfigyelő pontokat.

A Har Zion és a Mirjam hajók megérkeztek Palesztinába

CONSTANTA, szeptember 11. A hajózási hatóságok közlik, hogy a Palesztinai Maritim Lloyd társaság két angol zászló alatt futó hajója: a Har Zion és a Mirjam, amelyek közül az első 1300 utassal, míg az utóbbi áruval megrakódva a múlt hét folyamán indult útjára, megérkeztek rendelkezési helyükre. A két hajót a tengeren érték utól a nemzetközi események és így csak néhány napos késedelemmel tudták megtenni utjukat. A két hajó a jövőben is rendszeren fog közlekedni.

Gázot tartalmazó gömböt sodort a szél a német-lengyel harc-térről?

Dorohoin, szeptember 11. (Rador). Miorcan dorohoimegyei község lakói az egyik kertben egy 30 centiméter átmérőjű kausuk gömböt találtak. A kausuk gömb az 56-os rendszámot viseli. A falusiak jelentést tettek a leletről a csendőrlégió parancsnokának. A gömböt igen nagy óvatossággal szállították el, mert valószínűnek látszik, hogy gázt tartalmaz és a szél a német-lengyel frontról sodorta román területre.

Szlovákiából menekülnek a magyarok

Budapest, szeptember 11. (Dunaposta). A magyar lapok azt jelentik, hogy Szlovákiából nagyszámu magyar menekült érkezik általában Magyarországra. Pénteken és szombaton több mint ezer ember lépte át a határt és valamennyien azt panaszojják, hogy a szlovák kormány újra megkezdte a magyarok üldözését. A pesti lapoknak ezt a híret az orosz sajtó is átveszi és azt a kommentárt teszi hozzá, hogy a szlovákok nyilvánvalóan meg akarják zavarni a németek és a magyarok közötti jóviszonyt.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa postală plătită în nume No. 30523/193

10. Telefon: 18
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havon
félre 12, eg
Hirdetések díjs
„UJ KELET”
pánát zsidóság
ja. Cikkekink u
forrás megjelöl

A le
tör

A Visztul

Hosszas

VARSO,

gyel főváros
nyugaton fel
vezető utvon
madását a le
tört. A nehé
repülőgépek
más után kö
lakossága ré
az első véde
nyok és a k
sággal hatol
sen állanak,
tiszták a tal
vesz részt a

A Mary
rancsnoksága
ta sajtóorgán
az események
Ugy velük,
dik kiadás a
Varsó elfogl
hadsereg sor
híszemben, h
debe, hogy o
akik gépkocs

A német
huzó

Varsó, szept
távirati iroda j
kezesedett küz
A fővárost telje
ésott lövészárk
vább buzógkoc
Tegnap a német
erős támadást in
Ugy látszik a ke
nya miatt az e
főleg Varsó bor
tegnap tizenkét
az összes néme
ték.

Varsó, szept
Pat távirati irod
ros tovább véde
képviselő ellense
kus támadásai e
Gári lakosság is
kósiesség példak
repülők minden
kósiagos bombase
ára. Az a német
hogy a német cs
okból vonultak
keltett.

Egy nap
Lemberget

Varsó, szeptem
gyel főhadiszállá
lentést adta ki:
módon megsértet
ményt. Utánozták
állomás hívó jele
koncertet közveti
adtak le a varsói